

Devetmesečno gospodarjenje

Res samo objektivni vzroki izgub?

Po podatkih SDK — po-
družnice Velenje izkazuje ob
koncu meseca septembra 19
temeljnih organizacij zdru-
ženega dela s področja go-
spodarstva skupaj skoraj 600
milijonov dinarjev izgube. V
primerjavi s prvim polletjem
letošnjega leta so se skupne
izgube povečale za nad 46 %.
Z izgubo je devetmesečno
poslovanje zaključilo 9 to-
zov rudnika lignita Velenje,
3 tozdi šoštanjskih Termo-
elektrarn, 5 tozov tovarne
gospodinjstva opreme Gore-
nje Velenje, tozdi Lesna Šo-
štanj GIP Vegrad in tozdi
Turizem in rekreacija vele-
nske Rdeče dvorane. Na
področju negospodarstva pa
je sklenila devetmesečno
poslovanje z izgubo občinska

zdravstvena skupnost Vele-
nje.
Ob ugotavljanju objekti-
vnih vzrokov za izgube naj-
večkrat pozabljamo na sub-
jektivne slabosti, na lastne
pomanjkljivosti, ki botrujejo
izgubam, je bilo poudarjeno
na ponedeljkovi seji komiteja
OK ZK Velenje, ko je ob-
ravnaval prvo informacijo o
devetmesečnem gospodarje-
nju v Šaleški dolini. Zato bo
treba v prihodnje povsod tam,
kjer izkazuje izgubo,
opredeliti zunanje in notra-
nje vzroke zanje. Enkrat za
vselej bo treba zato odpraviti
že dokaj ustaljeno prakso
objektiviziranja izgub, isto-
časno pa ugotoviti, kakšen je
prispevek strokovnjakov in
odgovornih delavcev v posa-

meznih sredinah za odpravo
izgub.
V tozdi, kjer izkazujejo
izgubo, morajo osnovne or-
ganizacije ZK ugotoviti,
kako so bili ob obravnavi
devetmesečnih rezultatov
gospodarjenja opredeljeni
vzroki izgub in ali so bili
sprejeti vsi potrebni ukrepi,
da bi izgube zmanjšali ozi-
roma jih odpravili. Se pravi,
da je treba prav povsod spre-
meniti odnos do izgub.
Komite OK ZK Velenje se
je na ponedeljkovi razširjeni
seji seznanil tudi z informa-
cijo o pomanjkljivostih, ki se
pojavljajo na novih stano-
vanjskih zgradbah ter o »za-
loženosti«
trgovin s kruhom
31. oktobra.

M. L.

Prvi sneg, ki ga je kar precej zapadlo v teh dneh, je marsikoga pošteno presenetil, najbolj pa prizadel kmetovalce, ki še niso uspeli pospraviti letošnje letine in posejati polj. Marsikoga pa je sneg tudi razveselil, najbolj navdušeni so bili malčki, ker jim je snežna odeja ponudila obilo novih iger med drugim tudi kepanje.

Izvršni svet

Še preveč želja

V torek, so se na 99. sejo sešli člani
izvršnega sveta skupščine občine Vele-
nje. Največ pozornosti so na seji na-
menili pregledu naložb za srednjero-
no obdobje 1981—1985. Med drugim
pa so obravnavali še bilanco prihod-
kov in odhodkov proračuna občine
Velenje za obdobje januar — septem-
ber 1980 in predlog odloka o prispevku
za pospeševanje kmetijstva v naši ob-
čini.

Na seji, udeležili so se je tudi pred-
stavniki Ljubljanske banke — temelj-
ne banke Velenje, so menili, da bi bilo
za uresničitev investicijskih progra-
mov v naši občini dovolj bančnih
sredstev, vendar pa tudi tu nastopajo
nekateri omejitve. Zelo pereča je di-
namika porabe teh sredstev, saj večji
del programov temeljnih organizacij
združenega dela predvideva začetek
investicijskih vlaganj že v letu 1981 in
1982. Programi so predvsem tehnolo-
ško razvojni in usmerjeni na izvoz. V
razpravi so člani izvršnega sveta
skupščine občine Velenje poudarili, da
so kljub drugemu krogu usklajevanja
programi še vedno premalo realni.

Vprašati se moramo, ali nam investic-
ije prinašajo bistvene novosti v našem
gospodarstvu, nujno moramo pregleda-
ti, kakšna je poraba teh sredstev
glede na usmeritve posameznih orga-
nizacij združenega dela naše občine in
ugotoviti lastno udeležbo glede na
usmeritev. Nadalje so člani izvršnega
sveta skupščine občine Velenje ugo-
tovali, da se vedno močno zaostajamo z
investicijami na področju družbenih
dejavnosti. Ponovno bo potrebno
preveriti stopnjo družbene rasti. Vpra-
šati se moramo, kakšna je učinkovitost
investicij, saj so iz obdobja v obdobje
vse manj učinkovite ter ali njihova
kvaliteta vodi v preusmeritev gospo-
darstva.

Osnova pri vseh programih pa mora
biti realna rast družbenega proizvoda
in udeležba znanja v njem. Še vedno
smo premalo smelo načrtovali na
področju kmetijske proizvodnje. Ta
predvideva le 15 odstotno rast mlečne
proizvodnje in le 10 odstotno rast
proizvodnje mesa. Potrebno bo v pri-
hodnje tudi 10 letno načrtovanje ko-
munalno stanovanjske izgradnje ter
analizirati investicije, ki so v teku. Iz-
delati pa bo treba tudi nov rokovnik,
usklajen pa naj bi bil s slovenskim, ga
uskladi na koordinaciji SZDL in se-
znaniti z njim vse načrtovalce progra-
mov. Čeprav še proces usklajevanja ni
končan, bodo člani izvršnega sveta na
prihodnji seji izvolili komisijo, ki naj bi
usklajevala in dopolnjevala investicije
v gospodarstvu kot tudi v negospo-
darstvu.

T. P.

Gornja Savinjska dolina

Obisk Daneta Petkovskega

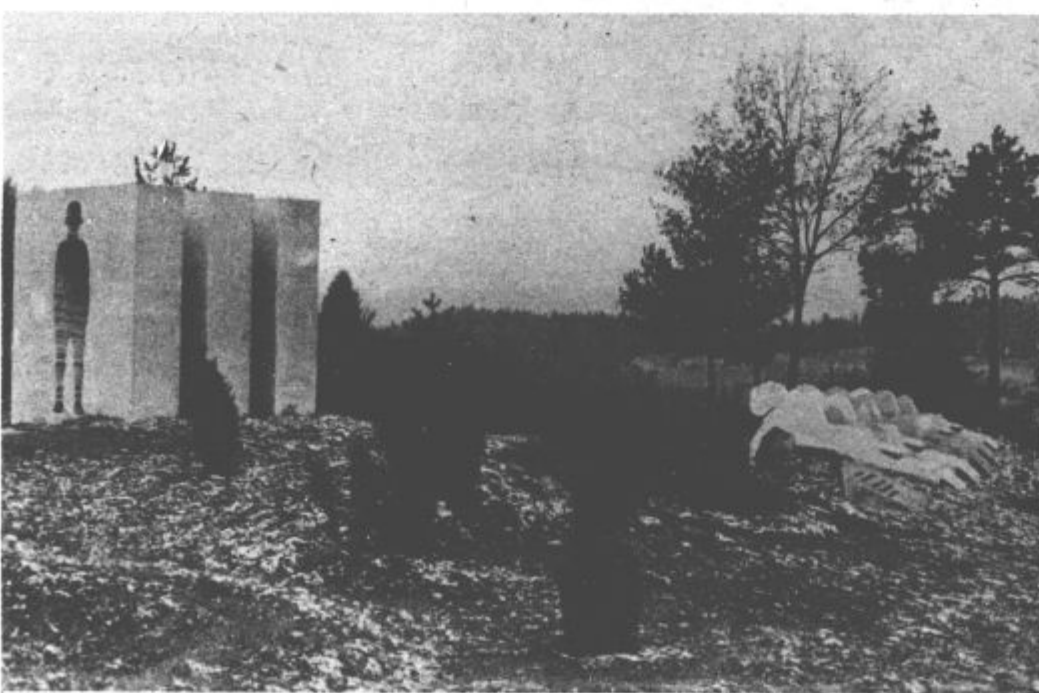
Prejšnji četrtek je bil na delo-
nem obisku v Gornji Savinjski
dolini član predsedstva central-
nega komiteja ZKJ in namestnik
zveznega sekretarja za ljudsko
obrambo generalpolkovnik Dane-
ta Petkovski. Dopoldne se je
najprej udeležil razširjene seje
komiteja občinske konference
ZK Mozirje. Gostitelji so ga
najprej seznanili z delovanjem
zveze komunistov v mozirski
občini in z dosežki pri uresniče-
vanju dogovorjene politike. Po-
udarili so, da je dejavnost komu-
nistov v zadnjem času usmerjena
v najbolj pereča vprašanja gos-
podarske stabilizacije. Pri tem so
ugotovili, da je pri delu partijskih
organizacij vse manj načelnosti,
da je raven odgovornosti in
delovne pripravljenosti vse višja
in da so temu primerni tudi
rezultati, čeprav še niso v zado-
stni meri trajnejšega značaja.
Kljub nekaterim težavam z re-
produkcijskimi materiali so po-
slovni rezultati v gospodarstvu
zadovoljivi in so znatno boljši kot
so bili v enakem lanskem obdobju.

Tudi izvozna prizadevanja so
rodila sadove in v mozirski
občini je izvoz za 12 odstotkov
večji od uvoza.
Ocenili so tudi uresničevanje seda-
njega srednjeročnega načrta.
V minulem obdobju so uspeli
dograditi 80 odstotkov predvidenih
naložb, ki v svoji sestavi pretežno
ustrezajo težnjam po prestrukturir-
anju gospodarstva. Pri vlaganjih so se v
teh letih srečevali z nekaterimi resni-
mi težavami, kamor predvsem sodijo
velike kasnitve pri izgradnji, pa tudi
pripravljenost na skupna vlaganja v
nekaj primerih ni bila prav hvala
vredna. V tem trenutku je seveda ena
najpomembnejših nalog srednjeročno
načrtovanje in na tem področju bodo
moral tako odpraviti nekatere nedo-
rečenosti pri opredeljevanju razvojnih
usmeritev, pa tudi razprave glede njih
se še vedno gibljejo vse preveč v
strokovnih okvirih. V prihodnjih petih
letih bodo imeli prednost kmetijstvo,
turizem in seveda prestrukturiranje
gospodarstva. V lesni industriji se
bodo usmerili v višjo raven finalizaci-
je, pa tudi sicer bodo naložbe v
industriji usmerjene skoraj izključno v
posodabljanje proizvodnje.
Predstavniki občinske konference
so gosta seznanili tudi s krepitvijo
samoupravnega položaja delavca, z

dosežki na področju uveljavljanja
dohodkovnih odnosov in z vsebinski-
mi spremembami v delovanju občins-
ke konference in njenih organov.
Generalpolkovnika Daneta Petkovs-
kega so seznanili še z delovanjem
delegatskega sistema in s stanjem na
področju obrambnih priprav, na kon-
cu pa je Dane Petkovski zbranim
spregovoril o sedanjem položaju do-
ma in v svetu.
Po končani seji je gost obiskal še
zgornji del Gornje Savinjske doline.
Najprej se je srečal z vojakmi v obmejni
postojanki v Podolševu, kasneje pa se
je na kmetiji Ložekar z gostitelji
pogovarjal o delu in življenju obmejn-
ih in višinskih kmetij v Matkovem
kotu, zanimal se je za njihove uspehe,
in težave, s katerimi se srečujejo pri
svojem delu. Ob povratku je obiskal
še karavlo v Logarski dolini, kjer se je
pomudil v pogovoru z vojakmi in jim
izrekel iskreno priznanje za dosežke
na vseh področjih njihovega dela.

Na koncu morda še to, da je
generalpolkovnika Daneta Petkovs-
kega navdušila lepota Gornje Savinjske
doline, in zato toliko bolj začudilo
skromno stanje na področju turistične
ponudbe, kljub temu pa je trdno
obljubil, da se bo v te kraje še vrnil.

J. P.

Občinska organizacija zveze združenja borcev
NOB Velenje je v Skornem v bližini cerkve sv.
Antona postavila svojstveno spominsko obeležje
v spomin na težke boje 3. bataljona Serčerjeve
brigade novembra leta 1944 na tem območju.

Takrat je padlo 19 borcev. Avtor tega lepega
obeležja, ki simbolizira herojski boj borcev Ser-

čerjeve brigade, je italijanski kipar Valerio Mi-
roglio.
Spominsko obeležje so hoteli slovesno odkriti že
v dneh slavlja praznika občine Velenje. Zaradi
slabega vremena pa so svečanost preložili in
sklenili, da bodo obeležje odkrili v nedeljo, 9.
novembra. Zaradi nenadnega snega pa so se od-
ločili, da bo svečanost združena z odkritjem
spomenika spomladi prihodnje leto.

Rudnik lignita Velenje

Kar dva rekorda

Velenjski rudarji so dosegli
v mesecu oktobru kar dva
proizvodna rekorda. V sredo,
29. oktobra so nakopali
21.600 ton lignita in s tem
dosegli rekordni dnevni iz-
kop premoaga. Sicer pa so
oktobra z izkopom 462.000
ton lignita dosegli rekordno
mesečno proizvodnjo v vsej
105 letni zgodovini tega ru-
darskega kolektiva.

Znano je, da so v velenj-
skem premoagovniku sprejeli
avgusta letos več ukrepov, da
bi zagotovili izpolnitev letne-
ga delovnega načrta. Rezul-
tati okrepjenih prizadevanj
za povečanje proizvodnje so
najbolj vidni v podatkih o
poprečni dnevni in mesečni
proizvodnji lignita v zadnjih
treh mesecih. Avgusta so tako
v rudniku lignita Velenje
pridobili 388.000 ton premo-
ga oz. v poprečju 16.166 ton
na dan. Septembrska proiz-
vodnja je znašala 448.000
ton, na dan pa so nakopali
17.230 ton lignita. Oktobra
pa so, kot smo že zapisali,
dosegli rekordno mesečno
proizvodnjo 462.000 ton li-
gnita, poprečna dnevna
proizvodnja pa je znašala
17.110 ton.

V prvih desetih mesecih so
v rudniku lignita Velenje
skupaj pridobili 3.744.000 ton
lignita, do izpolnitve letnega

proizvodnega načrta pa je
tako ostalo še 956.000 ton
premoaga.

Na občutno povečanje
proizvodnje od avgusta na-
prej, v poprečju so v obdobju
januar-oktober nakopali na
dan po 15.510 ton lignita,
zadnja dva meseca pa popre-
čna dnevna proizvodnja pre-
sega 17.100 ton, vpliva tako
delo ob sobotah, ki so bile
najprej načrtovane kot proste
ter menjava rudarjev na delo-
viščih, seveda pa tudi kar
najbolj dosledno uresničeva-
nje nalog za dosego letnega
proizvodnega načrta. Uspehi
v prizadevanjih za izkop
4.700.000 ton lignita pa bi bili
zagotovo še večji, če bi bile
ugodnejše montan geološke
prilike, če bi bilo zadosti
rudarjev (trenutno zaposluje-
jo 50 rudarjev manj, kot je
predvideno z letnim načr-
tom) in če se ne bi pri preho-
du od uvožene na domačo
opremo srečevali z večjimi
težavami, kot so sprva prič-
kovali.

Zadnji proizvodni rekordni
dosežki velenjskih rudarjev
so dokaz uspešnosti aktivno-
sti z opredeljenimi nosilci in
roki ter kar najbolj dosled-
nim uresničevanjem skupno
opredeljenih in dogovorjenih
nalog.

M. Lipovšek

November

Mesec boja proti alkoholizmu

Alkoholizem je družbeni pojav,
ker je množičen, ker ima družbene
vzroke in družbene posledice.
Zaradi zasvojenosti alkohola trpi
v Sloveniji že nad 400 tisoč ljudi.
Boj proti tej nadlogi modernega
časa je sestavni del našega boja za
srečnejšega človeka, za zdravo
socialistično družbo, družino in
socialistične tovariške odnose
med ljudmi. Posebej je alkoholi-

zem ozdravljiv v socialistični
družbi, ki je sprostila vse ustvar-
jalne sposobnosti za delovnega
človeka in tako ustvarila najmoč-
nejši dejavnik za zdrav razvoj
slehernega posameznika. Nič ni
bolj pozitivnega kot organizirati
boj proti alkoholizmu skupaj s
pomočjo družbenih in naravo-
slovnih ved, ki jih veže najso-
dobnejša metoda dialektičnega
materializma.

Občinski svet ZSS Mozirje

Pomembne
naloge

Sindikalnim organizacijam v sedanjem obdobju dejavnosti seveda ne manjka. Kljub številnim področjem, na katera usmerjajo svoje delo, je bilo v zadnjih dneh v ospredju pozornosti obravnavanje rezultatov gospodarjenja po dveh mesecih letošnjega leta.

Člani izvršilnih odborov osnovnih organizacij sindikata v Gornji Savinjski dolini so se v teh dneh zbrali na razširjenih sejah, ki so jim med drugim prisostvovali tudi člani predsedstva občinskega sveta. Na vseh teh sejah so podrobno ocenili rezultate poslovanja in sprejeli tudi konkretne naloge, ki jih bodo morali dosledno uresničiti do konca tega leta.

V mozirski občini poudarjajo, da je bila akcija dobro zastavljena in tudi izvedena, edina slabost pa je bila v tem, da so poslovodni organi v prenekanem primeru kasnili z izdelavo potrebnih analiz. O njenem predlogu bodo danes razpravljali predsedniki osnovnih organizacij, ki se bodo zbrali na posvetu na Ljubnem ob Savinji. Seveda bodo poleg tega poglobljeno ocenili delo osnovnih organizacij v minulem obdobju in se dogovorili o bodočih nalogah.

Med ostalimi vsebinskimi področji bi veljalo omeniti

področje načrtovanja, ki je stalna naloga sindikalne organizacije in v tem obdobju še posebej pomembna. V tem mesecu bodo zaključili javno razpravo o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti, v teku pa je tudi javna razprava o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti v celjski regiji. Dokaj pereč je problem usmerjenega izobraževanja, saj je na tem področju še marsikaj nedorečenega. Dogovarjanje med posameznimi dejavniki v mozirski občini je v teku.

V tem obdobju so osnovne organizacije izdelale podrobne programe aktivnosti za akcijo Nič nas ne sme presenetiti, ki jih je ocenil in uskladal tudi odbor pri občinskem svetu. Omembe vredna pa je še ena akcija. V Gornji Savinjski dolini so namreč opravili analizo o najnižjih osebnih dohodkih. Morajo jo še obdelati in na podlagi njenih rezultatov ugotoviti primere socialne ogroženosti z vseh vidikov, ne le glede na prejeti znesek. Dela je torej veliko in veliko delovne vneme in zavzetosti bo potrebno, da bodo sindikati z doslednim uresničevanjem sprejetih nalog dali svoj prispevek k premostitvi sedanjih težav.

Janez Plesnik

Stavbno zemljiška skupnost

Neresno izpolnjevanje obveznosti

Na drugi sklic 6. seje so se v ponedeljek, 27. oktobra sešli delegati zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine zemljiške skupnosti Velenje. Največ pozornosti so namenili delu le-te v prvem polletju letošnjega leta, obravnavali pa so še samoupravni sporazum o temeljnih planov razvoja samoupravne stavbno zemljiške skupnosti občine Velenje za novo srednjeročno obdobje 1981—85.

Delegati so na seji ugotovili, da so v letošnjem letu vse planske naloge samoupravne stavbno zemljiške skupnosti usmerjene v pripravo in opremo stavbnih zemljišč za gradnjo stanovanjskih in spremljajočih objektov v soseskah, kjer še gradijo (Salek II, Gorica III, zemeljski pasovi) in pripravo sosesk za predvideno gradnjo (Salek III, Smartno ob Paki, Topolšica ter Škale — Hrastovec). Višina predvidenih vlaganj znaša 209.535.000 dinarjev, vendar pa je od tega stavbno zemljiška skupnost porabila le 10,7 odstotkov sredstev letnega načrta. Vzrok za tako nedoseganje je v časovni neskladnosti izgradnje Saleka II z načrtovano izgradnjo te soseske in v nekaterih neuresničenih programih predvsem zaradi pomanjkanja denarja. Samoupravna stavbno zemljiška skupnost je izvajala svoje programe z dokajšnjimi težavami, saj še vedno ni podpisan samoupravni sporazum o financiranju komunalnih naprav individualne rabe, ki predvideva 18 odstotkov prispevka od 7.053 bruto osebnih dohodkov. Razpoložljiva finančna sredstva je usmerjala predvsem v uresničitev tistega programa, od katerega je odvisna vselitev stanovanj v tem letu (Salek II, Gorica III). Trenutno razpoložljiva sredstva ne pokrivajo vseh obveznosti iz sklenjenih pogodb. Za ureditev stavbnih zemljišč v soseskah Salek II in Salek—Gorica III ter za plačilo anuitet zahteva, da stavbno zemljiška skupnost pridobi zane-

sljive načrtovane vire financiranja, saj bi bilo le tako mogoče sočasno ob izgradnji objektov financirati tudi pripadajočo komunalno opremo, od katere je v veliki meri odvisna tudi vselitev v objekte. Izhodiščna cena za urejeno stavbno zemljišče v Salek II ni vsebovala stroškov za pokrita parkirišča. Podražitev, ki so nastale v letih 1978—80 in ti stroški pa so vplivali na povišanje komunalnega prispevka, odbor podpisnic pa je potrdil novo ceno le v višini 90 odstotkov. Kolikšen del sredstev bo moral investitor plačati, da bo stavbno zemljiška skupnost lahko krila vse obveznosti, bo pokazal termiski načrt urejanja stavbnih zemljišč, ki mora biti usklajen z izgradnjo objektov. V prihodnje bo potrebno opredeliti tudi način pokrivanja stroškov za izgradnjo sekundarnih komunalnih naprav individualne rabe. Neurejen in neorganiziran pristop k izgradnji soseske Salek II ter neresne finančne težave so narekovala, da se je izgradnja načrtovanih objektov v tem letu premaknila za več mesecev. Ker pa dela v soseski Salek II po delovnem programu ne bodo v celoti uresničena, predstavljajo pa veliki delež v celotnem načrtu te samoupravne interesne skupnosti, lahko že sedaj zanesljivo trdimo, da program stavbno zemljiške skupnosti za letošnje leto ne bo uresničen. S tem pa je v negotovost potisnjen tudi ves program, ki se financira iz teh sredstev.

Pri obravnavi poročila o poteku podpisovanja samoupravnega sporazuma o izločanju dela sredstev stanovanjskega prispevka za financiranje izgradnje omrežja komunalnih objektov in naprav individualne rabe za usmerjeno družbeno gradnjo stanovanj ter določitev prednosti gradnje objektov, ki se financirajo iz sredstev po prej navedenem sporazumu in iz 0,7 odstotkov od bruto osebnih dohodkov so delegati obeh zborov

ugotovili, da je podpisalo samoupravni sporazum le polovica udeleženk. Ostale podpisnice samoupravnega sporazuma se gotovo ne zavedajo posledic, ki bodo ob nepodpisnem sporazumu potegnile za sabo mnogo drugih težav. Na seji so delegati sklenili, da je potrebno kar najhitreje odkriti vzroke za tako stanje, saj drugače ne bodo mogli nadaljevati z izgradnjo stanovanj. Nujno pa bo treba prenesti vso akcijo v naslednje srednjeročno obdobje, s tem pa prevzeti na svoja bremena nove težave, ki jih prinaša neresen odnos do podpisa samoupravnega sporazuma.

Nekaj več pozornosti pa so delegati na 6. seji skupščine stavbno zemljiške skupnosti namenili tudi samoupravnemu sporazumu o temeljnih planov razvoja le-te za srednjeročno obdobje 1981—85. Program je precej skrčen, predvideva pa izgradnjo 1500 stanovanj v blokovni izvedbi, 500 individualnih hiš, proizvodnih, obrtnih objektov ter raznih spremljajočih objektov. Celotno akcijo bo vodil in nadzoroval izvršni svet skupščine občine Velenje, pedlog planov pa mora potrditi združeno delo.

Tatjana Podgoršek

Skupnost socialnega skrbstva

Analiza je prinesla
nova spoznanja

Pretekli teden so se na X. redni seji, sklicana je bila že za 20. oktober, vendar je bila takrat nesklepčna, sešli delegati skupščine občinske skupnosti socialnega skrbstva Velenje. Na dnevnem redu so imeli oceno delovanja skupščine socialnega skrbstva in njenega izvršilnega odbora in stanje na področju socialnega skrbstva v naši občini. Sklepal pa so tudi o pristopu k samoupravnemu sporazumu o izvajanju predzakonskega in zakonskega svetovanja slušno prizadetim osebam.

Analiza stanja na področju socialnega skrbstva je pokazala, da je dejavnost te skupnosti zelo obsejna in posebnega družbenega pomena. Hiter razvoj občine je prinesel določen napredek, za sabo pa potegnil tudi mnogo težav na tem področju. V občini Velenje je bilo ob koncu preteklega leta 37.067 prebivalcev. Kar 80 odstotkov krajanov živi v mestnih središčih, kot sta Velenje in Šostanj, vaskre krajne skupnosti pa se iz leta v leto bolj prazni. Močno je upadel odstotek kmečkega prebivalstva, in sicer iz 42 na 7 odstotkov. Naravni prirastek na 1000 prebivalcev pa znaša 14,01 odstotka. Zaskrbljujoče je stanje glede na stopnjo dosežene strokovne izobrazbe. V industriji je zaposlenih le 5,6 odstotkov delavcev z višjo in visoko izobrazbo, 13,7 s srednjo, 29,6 s poklicno in 51 odstotkov brez ustrezne strokovne izobrazbe. Analiza je pokazala, da raste število nepopolnih družin, še vedno pa je premalo otrok vključenih v organizirano vzgojo in varstvo.

Osnovna naloga občinske skupnosti socialnega skrbstva Velenje je organizacija in izvajanje ustrezne družbene pomoči tistim, ki so jo potrebni. Usmerjenost socialne politike v naši družbi in metode socialnega dela pa zahtevajo nujno ustanovitve centra za socialno delo, ki naj bi skrbel za kakovit premik od pretežno kurativnega na preventivno delovanje. V njegov program pa je potrebno vnesti tudi več svetovalnega in vzgojnoizobraževalnega dela.

V letu 1979 je občinska skupnost socialnega skrbstva obravnavala 1029 otrok in mladostnikov, ki so bili prikrasani za normalno družinsko življenje. V veliki večini so bili otroci iz razvezanih družin ter rojeni izven zakona. Nekaj otrok pa je bilo tudi iz popolnih družin, ki obstajajo samo še na papirju. Nezakonska rojstva iz leta 1970 močno naraščajo. V tem letu jih je bilo 45, v preteklem pa kar 85. Zlasti pa je razveseljivo dejstvo, da potreba po ugotavljanju očetovstva prek pravosodnih organov ni več tako pogosta. Eno od večjih težav predstavljajo stiki med otrokom in starši, ki ne žive v družinski skupnosti. V preteklem letu je strokovna služba pri občinski skupnosti socialnega skrbstva urejala kar 29 primerov. Prav tako je precej pozornosti namenila posvojitvi otrok. V dveh enozmernih in eni polpolni posvojitvi je poskušala poskrbeti za normalno družinsko življenje le-teh. Možnosti za oddajo otrok v družine, ki najpogosteje zaradi zdravstvenih razlogov ne morejo imeti lastnih otrok, so na območju občine Velenje velike, medtem ko kandidatov za posvojitev skoraj ni. V letu 1979 je bilo v naši občini 26 otrok v rejništvu, med njimi pa dva zaradi možnosti vključitve v usposabljanje. V občini Velenje skoraj ne moremo več računati na pridobivanje rejniških družin, že sedaj pa je kar 70 odstotkov le-teh izven naše občine. Kljub prizadevanjem strokovne službe pri občinski skupnosti socialnega skrbstva niso uspeli pridobiti niti ene rejnice oziroma rejnika. Prav zaskrbljujoče je tudi stanje na področju skrbništva. V letu 1979 je bilo pod stalnim skrbništvom 19 mladolletnih oseb, v 15 primerih pa je bil postavljen skrbnik še za poseben primer (izpodbijanje očetovstva, premoženjski posli). Največ zadev pa je bilo s področja kolizijskega skrbništva, pri katerih so bili interesi otrok v nasprotju z interesi staršev.

V občini Velenje si strokovna služba skupnosti socialnega skrbstva od začetka razvrščanja otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju prizadeva za sistematično reševanje njihovega izobraževanja in usposabljanja. V preteklem letu je komisija za razvrščanje obravnavala 43 otrok, od teh pa razvrstila 24, največ na osnovno šolo s prilagojenim programom, ostale pa v organizacije za usposabljanje po kategorijah motenosti. V tem letu je bilo v zavodih za usposabljanje 27 otrok. Neurejene družinske razmere so najpogostejši razlog za vedenjsko in osebnostno moteno otroke ter mladostnike. V letu 1979 je bilo obravnavanih 61 storilec kaznivih dejanj, 21 lažje vedenjsko motenih ter 122 otrok, ki so storili razne prekrške. Mladostniki so izvajali največ tatvin, sledijo odvzemi motornih vozil, redkejša pa so ostala kazniva dejanja. Med ukrepi je bil najpogostejši ukor, strožje nadzorstvo skrbstvenega organa, medtem ko ukrepa oddaje v zavod v tem letu ni bilo. V preteklem letu je strokovna služba socialnega skrbstva obravnavala tudi 6 primerov sklenitve zakonske zveze mladolletnim osebam.

Kljub razmeroma visokemu družbenemu in osebnemu standardu so člani strokovne službe socialnega skrbstva obravnavali v letu 1979 56 materialno ogroženih občanov. Med njimi so bili tudi zaposleni, katerih dohodki so bili prenizki za vzdrževanje družine in občani, ki so sicer sposobni za delo, pa se zaradi različnih vzrokov niso mogli zaposliti. Materialno ogroženost je spremljala še stanovanjska težava in neprimerni družinski odnosi.

Več kot 8 odstotkov krajanov je v občini Velenje starih nad 60 let. Z rastjo števila le-teh pa narašča tudi število tistih, pri katerih so procesi staranja povzročili določene duševne ali telesne spremembe. V preteklem letu je strokovna služba obravnavala kar 93 starostno ogroženih občanov, ki so jih namestili v ustrezne socialne zavode. 28 starejših občanov je našlo svoj drugi dom v velenjskem domu za varstvo odraslih, v ostalih domovih pa 4. V letu 1979 je bilo obravnavanih tudi 43 duševno in živčno bolnih občanov ter 20 težje telesno bolnih. Še vedno med njimi prevladuje alkoholizem, ki se pojavlja pri vseh družinskih slojih in na vseh področjih človekovega življenja. Od 82 obravnavanih alkoholikov se je za zdravljenje oddalila le peščica. S sodelovanjem sorodnih služb in institucij je strokovna služba socialnega skrbstva Velenje obravnavala v preteklem letu 20 duševno neprimernih občanov. Brezdelnežem, potepuhom, prostitutkam, storilem kaznivih dejanj je bila socialnoskrbna dejavnost usmerjena v iskanje primerne zaposlitve, stanovanja, dodelitvi enkratnih ali začasnih družbeno denarnih pomoči in motiviranju posameznikov, da se kot enakopravni člani skupnosti ponovno vključijo v družinsko in družbeno okolje. V preteklem letu je bilo 44 osebam zagotovljeno stalno skrbništvo. Strokovne službe so v tem letu opravljale dve novi nalogi, in sicer izvajanje predzakonskega in zakonskega svetovanja ter pravnih poskusov pred razvezo zakonske zveze.

Zaradi pomanjkanja kadrov, saj jim do kritičja 4500 prebivalcev na enega strokovnega delavca manjkajo tri delovna mesta, strokovna služba občinskega socialnega skrbstva ni izvajala analitično raziskovalnih nalog. Le to pa naj bi prevzela v prihodnje center za socialno delo. Pri ocenjevanju dejavnosti občinske skupnosti socialnega skrbstva so delegati menili, da je bilo delo le-te dokaj uspešno in da je zadostila namenu ustanovitve, saj se je socialno skrbstvo približalo občanom in delovnim ljudem. Največ pozornosti pa so v tej točki dnevnega reda delegati obeh zborov namenili udeležbi na sejah skupščine. Kljub prizadevanju še vedno premalo sodelujejo in zagotavljajo udeležbo delegati iz združenega dela. Prav gotovo se mnogi ne zavedajo naloge, ki so jo ob imenovanju prevzeli. Za uspešno rešitev te težave se bo v akcijo morala vključiti tudi občinska socialistična zveza delovnega ljudstva, sindikati, pa tudi člani ZK. T. P.

Ob izidu Jakijeve monografije

Predstavitev risb in grafik

Jože Horvat—Jaki je prejšnji teden v prijetnem okolju domačega gostišča v Gornjem gradu predstavil javnosti svojo novo in že drugo letošnjo monografijo. Tokrat je Jaki v knjigi predstavlja z risbo, grafičnimi tehnikami in z risbo z laviranim tušem. Mnogi strokovnjaki namreč menijo,

da je umetnik najizvirnejši, najbolj čutiljiv in izrazno najmočnejši prav v risbi. Čeprav drugi menijo, da na gledalca Jaki najmočnejše deluje z barvnimi slikami, ki se odlikujejo z nenavadnimi kombinacijami močnih barv in sijočih odtenkov. Tokratna monografija je torej namenjena risbi, tudi zaradi občudovanja vredne Jakijeve trdnosti, zaradi dovršenosti njegove risbe, kakovosti njene izdelave in tudi zaradi vsebine sporočila, ki jo nekateri neupravičeno zanikajo. Njegovim risbam in grafikam filozofskega in literarno-pripovednega poslanstva zagotovo ne manjka in prav najnovejša knjiga z besedilom Toneta Svetine to dejstvo najlepše potrjuje. V njej je objavljenih

tudi vrsta risb in grafik, doslej še nikjer objavljenih in razstavljenih, celotno gradivo pa sta sicer zbrala Edi Gole in Stane Debevc.

Na predstavitvi knjige o njej in o Jakiju spregovoril Tone Svetina. Govoril je sproščeno in duhovito, kot prijatelj o prijatelju, saj oba združuje vrsta skupnih lastnosti. Dejal je, da ju družijo med drugim enak pogled na svet, oba samorastnika združuje tudi enaka pot skozi džunglo umetnosti. Oba izpovedujeta svojo umetniško moč ne glede na uspeh in priznanje drugih. Skupen jima je tudi način dojemanja resnice in njenega interpretiranja. Tone Svetina je tudi dejal, da je Jaki umetnik izjemne moči in razsežnosti in

njegovo izpovedno sporočilo bo treba v prihodnosti še razvozlati.

Knjigo je natisnila tiskarna Zrinski iz Čakovca, ob predstavitvi pa so poudarili, da je ta monografija pravzaprav le začetek dela na tem področju. V veliki meri je namreč že pripravljena nova knjiga s katero bodo Jakija, med drugim tudi s 130 barvnimi slikami, prihodnje leto predstavili v vseh svetovnih galerijah.

J. P.

**Domači tednik
NAŠ ČAS
vaš prijatelj in
obveščevalec!**

naš čas

»NAŠ ČAS«, glasilo SZDL, izdaja Center za informiranje, propagando in založništvo Velenje, p. o. Velenje, Foitova 10.

»NAŠ ČAS« je bil ustanovljen 1. maja 1965; do 1. januarja 1973 je izhajal kot štirinajstidnevnik »SALEŠKI RUDAR«, kot tednik pa izhaja »NAŠ ČAS« od 1. marca 1973 naprej.

Uredništvo: Marijan Lipovšek (direktor in glavni urednik), Stane Vovk (odgovorni urednik), Janez Plesnik, Boris Zakošek, Mira Zakošek, Tatjana Kelenc (novinarji) ter Vlado Besednjak (oblikovanje).

Izhaja ob petkih. Uredništvo in uprava Foitova 10, poštni predal 89, 63320 Velenje, telefoni (063) 850—087, 850—316, 850—317. Brzojavni naslov: Informativni center Velenje.

Cena posameznega izvoda je 5 dinarjev, letna naročnina 210 dinarjev (za tujino 420 dinarjev).

Ziro račun pri SDK, podružnica Velenje, številka 52800—603—38482.

Grafična priprava in tisk: ČGP Večer Maribor.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Za »NAŠ ČAS« se po mnenju Sekretariata za informacije izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, številka 421—1/72 od 8. februarja 1974 ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Predstavitve monografije so se udeležili vsi, ki so sodelovali pri njenem nastajanju

Razširjena seja komiteja OK ZKS Velenje

Resnejši pristop k odpravljanju slabosti

V velenjskem rudniku lignita so v zadnjem času resneje pristopili k razreševanju problematike oziroma k odpravljanju slabosti, na katere so opozarjali komunisti ter zbori delavcev in sestanki samoupravnih delovnih skupin. Zgoča vprašanja so torej evidentirana, na seji komiteja občinske konference ZKS Velenje, ki je bila 29. oktobra in so se je udeležili tudi člani delovne skupine CK ZKS, pa so skušali ugotoviti, ali so aktivnosti tudi dejansko usmerjene v razreševanje ključnih vprašanj sedanjega trenutka. Gre za okrepitev resničnega samoupravnega družbenoekonomskega položaja rudarjev ter za utrditev temeljne organizacije združenega dela kot temeljne družbenoekonomske celice.

Med razpravo o idejno-politični oceni razmer v velenjskem premogovniku ter o aktivnosti zveze komunistov ter drugih subjektivnih sil v sedanjih družbenopolitičnih razmerah, v katerih je sodeloval tudi izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Emil Rojc, so posebej opozorili na poglobitve prihodnje naloge komunistov v rudniku lignita Velenje. Gre zlasti še za kar najbolj dosledno uresničitev stališč, ki jih je sprejela problemska

konferenca osnovnih organizacij ZK rudnika lignita Veleje in katerih temeljna usmeritev je dejanska ostvarena takšnega družbenoekonomskega položaja rudarjev, ki ga zagotavlja ustava in zakon o združenem delu. Mimo nalog, ki jih bodo morali v tej zvezi opraviti znotraj rudnika lignita Velenje in rudarsko elektroenergetskega kombinata Velenje velja še posebej opozoriti tudi na nujnost nadaljnjega urejanja samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v slovenskem elektrogospodarstvu in v interesni skupnosti elektrogospodarstva.

Tako ocena kot razprava sta ugotovili, da potekajo — kar zadeva delitev osebnih dohodkov — številne aktivnosti in akcije, da bi dosledneje uveljavili načelo delitve po delu in rezultatih dela. Treba pa bo odločno v boj proti miselnosti, kot je opozorila razprava, da je dober le tisti pravilnik, ki zagotavlja tudi več denarja. Zastavljene so aktivnosti za učinkovitejšo razreševanje stanovanjske problematike, trenutno čaka na stanovanje 695 delavcev, do leta 1985 pa rabijo skupaj 1.312 stanovanj, ki jih pa samo s sredstvi stanovanjskega prispevka ne morejo zgraditi. Odločneje je zastavljena

Tudi velenjskim rudarjem je treba zagotoviti tak družbenoekonomski položaj, kot jim ga zagotavlja ustava in zakon o združenem delu

tudi akcija za razreševanje perečih vprašanj delovnih invalidov.

V zadnjem obdobju je zaznati precejšnje napore za uresničevanje sklepov problemske konference OO ZK rudnika lignita Velenje ter za trajno stabilizacijo razmer. Opaziti je resnejši pristop k razreševanju problematike oziroma k odpravljanju slabosti. Da pa bi bila ta in druga prizadevanja lahko učinkovitejša ter da bi okrepili vpliv zveze komunistov na razreševanje perečih vprašanj, ki so prisotna, pa bo treba, kot vse kaže, uveljaviti nove oblike in metode dela tako osnovnih organizacij ZK kot drugih družbenopolitičnih organizacij. Ugotoviti pa bo tudi treba, ali zagotavlja obstoječa organiziranost zveze komunistov v velenjskem premogovniku pričakovano učinkovitost dela. Med razpravo na razširjeni seji komiteja OK ZK je bilo predlagano, da bi sklicali novo problemsko konferenco OO ZK rudnika lignita Velenje, na kateri bi ocenili opravljeno delo v času med dvema problemskima konferencama in opredelili poglobitve prihodnje naloge zveze komunistov v velenjskem premogovniku. Kritično pa bodo morale o oceniti svoje delo osnovne or-

ganizacije ZK, saj je mogoče ugotavljati prenekatero slabost tudi v njihovem delu, prav tako pa tudi v delu drugih družbenopolitičnih organizacij.

Za trajno stabilizacijo razmer v rudniku lignita Velenje je pomembno zaupanje delavcev v samoupravni pristop razreševanja težav in v sposobnost zveze komunistov, da pravočasno reagira. To pa terja okrepljeno idejno-politično usposabljanje rudarjev in delo z njimi. Po besedah Janeza Zahrastrnika, sekretarja medobčinskega sveta ZKS Celje, pa bo treba čimprej doseči enotnost komunistov do vseh ključnih vprašanj sedanjega trenutka in oceniti njihovo pripravljenost za spreminjanje razmer. Ugotavljati je namreč mogoče, da stojijo nekateri posamezniki ob okrepljenih aktivnostih ob strani, se pravi, da niso pripravljeni sodelovati v akciji za spreminjanje razmer v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Zato bo potrebno uveljaviti večjo idejno-politično ostrino in diferencirano odgovornost. V prizadevanjih za spreminjanje razmer pa bo treba določiti prednostne naloge, zatem pa usmeriti vse sile in aktivnosti v razreševanje ključnih vprašanj. Takšna usmeritev pa bo zagotavljala tudi odpravo drugih slabosti.

M. Lipovšek

Gostinstvo Velenje

Nujno nadaljnje povezovanje dejavnosti

Ob obravnavi devetmesečnih rezultatov poslovanja so v delovni organizaciji Gostinstvo Velenje ugotovili, da so dobro gospodarili v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Ti rezultati pa bi bili po njihovem mnenju še boljši, če bi bilo dokončno rešeno vprašanje financiranja bazenov. Od samoupravne interesne komunale skupnosti Velenje so sicer dobili 650 tisoč dinarjev za kritje polletne izgube, vendar pa ta znesek ne zadostuje, saj se z odprtim zimskega bazena izguba večja. Prometa skorajda ni, bazen pa mora obratovati. Trenutno imajo v bazenih za približno 236 tisoč dinarjev izgube. Izgubo bodo skušali nekoliko ublažiti z novo organizacijo dela. Tako razmišljajo, da bi skrčili odpiralni čas, in sicer bi zjutraj bazen pozneje odpirali, zvečer pa prej zapirali. Poleg tega naj bi bil bazen zaprt tudi ob nedeljah, ker menda v teh dneh skorajda ni obiska in so zato stroški vzdrževanja previsoki. Seveda pa je vprašanje, če je to resnično najbolj smotrni ukrep.

Gostinstvo Velenje je v devetih mesecih letos preseglo načrtovani celotni prihodek za 3,18 odstotkov, kar je precej spodbudno glede na to, da je ta odstotek znašal ob polletju 1,88 %. Tudi do konca leta pričakujejo nadaljnjo rast celotnega prihodka, še posebej zato, ker je nehal veljati odlok o maksimiranju cen in so lahko od konca septembra dalje povišali svinjske prodajne cene. Seveda pa bi bilo nerealno pričakovati, da se bo prihodek povečal sorazmerno s povišanjem cen. Nekoliko slabše pa v tem času vpliva na rast prihodka dejstvo, da so morali podreti restavracijo Jezero.

Vzporedno z ugodno rastjo prihodka ugotavljajo, znatno prekoračitev porabljenih sredstev. Ta so porasla kar za več kot deset odstotkov od načrtovanih. Zanimivo pri tem je, da so v zadnjih treh mesecih porasla ta sredstva skoraj za toliko kot v prvem polletju. Vzroki za to so v glavnem v sproščenih nabavnih cenah proizvodov, medtem ko so bile njihove prodajne cene zamrznjene. Med subjektivnimi razlogi za tolikšno povečanje porabljenih sredstev pa ugotav-

ljajo njihov neprečeh varčevalni odnos do surovin, energije, zalog, drobnega inventarja in embalaže.

Takšna količina porabljenih sredstev je tudi slabo vplivala na doseženi dohodek, ki so ga dosegli le v višini 94,58 odstotkov. Glede na to, da niso dosegli načrtovanega dohodka, tudi niso mogli nameniti načrtovanih sredstev za osebne dohodke. Toda kljub temu, da v tem obdobju niso mogli poviševati osebnih dohodkov, so glede na doseženi dohodek kršili resolucijskih odločil pri izplačilu osebnih dohodkov. Poudarjajo, da je do te kršitve prišlo zaradi objektivnih razlogov in da so njihovi osebni dohodki med najnižjimi v občini in republiki, zato jih tudi ne bodo mogli več zadrževati na tako nizko ravni. Primerjava podatkov zadnjih treh mesecev z enakim obdobjem lani (s 1. julijem lani namreč poslujejo kot združeni) kaže, da so celotni prihodek povečali za 22 odstotkov, porabljena sredstva za 24 %, enako tudi dohodek, čisti dohodek za 25 %, za družbeno prehrano sedaj namenijo skoraj trikrat več sredstev, za sklade pa 30-krat več.

Ob obravnavi 9-mesečnih rezultatov gospodarjenja so zaposleni v delovni organizaciji Gostinstvo Velenje spregovorili tudi o ukrepih, za izboljšanje rezultatov gospodarjenja. Ker so porabljena sredstva najbolj negativno vplivala na ustvarjeni dohodek, bodo vso pozornost namenili varčevanju na področju surovin in materialov, energije, drobnega materiala, embalaže itd. Pri tem posebej poudarjajo, da bo to dalo sadove le, če bodo vsi varčevali in ne le peščica posameznikov. Tudi pravočasnemu usklajevanju cen znotraj delovne organizacije bodo namenili vso pozornost, da v bodoče ne bi bilo prevelikih časovnih razlik med povišanjem nabavnih in prodajnih cen. Še pogosteje bodo kontrolirali zaloge in promet, okrepili službo vzdrževanja, v pralnici naj bi odpravili nadurno delo, poiskali bodo ustrežnejšo obliko organiziranja strokovnih služb, ker sedanja ne daje zadovoljivih rezultatov, nadaljevali pa bodo tudi z nadaljnjo dejavnostjo glede ustrezne organizira-

nosti te dejavnosti v skladu z razvojnimi načrti.

Gostinstvo Velenje je po resoluciji za prihodnje leto in po družbenem dogovoru o srednjeročnem razvoju občine nosilec gostinsko turistične dejavnosti in njenega razvoja v občini. Zavedajo se da je pred njimi zelo odgovorna naloga, ki pa jo bodo lahko uresničili — kot pravijo — le ob pomoči celotne družbenopolitične skupnosti in ustreznih organiziranosti te panoge v občini. Poudarjajo, da morajo biti razvojne naloge znotraj delovne organizacije usmerjene predvsem v povečanje celotnega prihodka, ki ga bodo lahko dosegli tudi z ustreznimi naložbami. Tako načrtujejo objekt kava — bar v naselju Šalek — Gorica, lokal v naselju Šalek II, izgradnjo nadomestnega objekta za restavracijo Jezero in izgradnjo gostil-

ne ob Šaleški magistrali. Nujno bodo morali povečati nočitvene zmogljivosti v občini in se spopasti z nadaljnjim razvojem komercialnega turizma, ki deluje v okviru trgovin in družbenih prehran delovnih organizacij v občini. Za uspešno uresničevanje vseh teh nalog pa bo moralo priti v občini — kot zatrjujejo — do ustrezne samoupravne organiziranosti in povezovanja gostinsko turistične dejavnosti, in sicer predvsem na področju združevanja dela in sredstev najprej z Rdečo dvorano Velenje, nato pa z Ero Velenje. Le tako organizirani in ob pomoči poslovne skupnosti bodo lahko uresničili zastavljene načrte, so ugotovili zaposleni v delovni organizaciji Gostinstvo Velenje med razpravo devetmesečnih gospodarskih rezultatov.

S. Vovk

Pred nedavnim so delavci PTT, PAP, prebivalci krajevnih skupnosti Gornji grad in Ljubno ob Savinji ter vojak iz Ljubljane opravili prostovoljno delovno akcijo pri napeljevanju telefona med Gornjim gradom in Radmirjem. Resnično dobro pripravljeno delovno akcijo je nekoliko motilo vreme, delovnega vzdušja in prijetnega razpoloženja pa ni uspelo skaliti. Udeleženci akcije so se po končanem delu zbrali na tovariškem srečanju na Ljubnem ob Savinji.

Avtopark

Močno presegli načrtovan prihodek

Ob koncu devetmesečnega obdobja letošnjega leta so imele v naših delovnih organizacijah največ dela osnovne organizacije sindikata. Pregledati so morale rezultate gospodarjenja v tem obdobju, ugotoviti morebitne nepravilnosti in vzroke za nedosežene načrtovane naloge, prizadevanja vseh zaposlenih za uresničevanje stabilizacijskih ukrepov in predvideti srednjeročni razvoj svojega delovnega kolektiva.

V delovni organizaciji Avtopark soda Rek so največ pozornosti v letošnjem devetmesečnem obdobju namenili reševanju vprašanj s področja notranje organizacije in nadaljnje usmeritve njihove dejavnosti. Pri pregledu rezultatov devetmesečnega gospodarjenja so ugotovili, da so ustvarili mnogo več dohodka kot pa so ga načrtovali. Celotni prihodek znaša blizu 118 milijonov dinarjev ali 46 odstotkov več od načrtovanega. Čeprav so se v veliki meri držali resolucijskih načel, so kar za 91 odstotkov prekoračili načrtovana porabljena sredstva. Vzrok za to pa tiči v dvakratni podražitvi goriva, rezervnih delov, maziv in ostalega materiala. Kljub temu je dohodek še vedno v mejah načrtovanega in skoraj znaša 40 milijonov dinarjev ali 100,9 odstotka. Resolucijskih zahtev so se držali tudi pri ostalih obveznostih iz dohodka, kot so čisti in osebni dohodek ter posamezni skladi. Zaradi močne podražitve goriv, maziv in rezervnih delov bodo izdelali reblans plana, ki bi pravzaprav moral biti že izdelan, vendar še do danes niso dobili nobenih podatkov o možnosti za zvišanje cen svojim storitvam.

Predvidevanja za pozitiven zaključek tega poslovnega leta kažejo, da posebnih sprememb ne bo. Če jim zvezni organi ne bodo odobrili novih cen, bodo kljub temu zaključili leto pozitivno, vendar se bo močno zmanjšal dohodek, prav tako pa tudi rezultati ne bodo takšni, kot bi bili lahko.

Vprašanja s področja notranje organizacije so rešili sorazmerno zelo zgodaj, vendar so se kasneje pokazale nekatere potrebe po spremembah, predvsem zaradi nekoliko drugačne razvojne usmeritve kot pa so jih predvideli v začetku

letošnjega leta. Izdelali so pravilnik o nagrajevanju po vloženem delu, ki jim bo prav gotovo pripomogel pri reševanju nekaterih težav. Pravilnik bodo kar v najkrajšem času obravnavale sindikalne skupine.

Stabilizacijskih ukrepov, sprejeli so jih že v začetku leta, se kar najbolj dosledno tudi držijo. Pomenijo pa jim tudi ključ do reševanja težav z nekaterih področij dela v tej delovni organizaciji. Sklenili so, da bodo še bolj poostri disciplino vseh zaposlenih, tako v delavnici, prometu kot tudi v skupnih službah. Za vsako novo sprejeto delo bodo izdelali izračun, da bodo imeli večji pregled nad opravljenimi deli. Ze sedaj pa delajo obračun storitev po posameznih vozilih. Posebna služba v tej delovni organizaciji skrbi za kar najbolj koristno izrabo vozil, del pozornosti pa vseskozi namenjajo njihovem vzdrževanju in pregledu. V stabilizacijska prizadevanja se bodo vključili tudi z boljšim izkoristkom preokračili načrtovana porabljena sredstva. Vzrok za to pa tiči v dvakratni podražitvi goriva, rezervnih delov, maziv in ostalega materiala. Kljub temu je dohodek še vedno v mejah načrtovanega in skoraj znaša 40 milijonov dinarjev ali 100,9 odstotka. Resolucijskih zahtev so se držali tudi pri ostalih obveznostih iz dohodka, kot so čisti in osebni dohodek ter posamezni skladi. Zaradi močne podražitve goriv, maziv in rezervnih delov bodo izdelali reblans plana, ki bi pravzaprav moral biti že izdelan, vendar še do danes niso dobili nobenih podatkov o možnosti za zvišanje cen svojim storitvam.

Pri usmeritvi dejavnosti delovne organizacije v naslednjem srednjeročnem obdobju bo potrebno najprej rešiti nekatera osnovna vprašanja, kot so delitev dela na področju servisne dejavnosti, težke mehanizacije in transporta. Medtem ko so prvi dve vprašanji zadovoljivo rešili, ostaja zadnje še vedno precej odprto, saj še v celoti ni rešena delitev dela na področju avtobusnega prevoza v naši dolini.

Ker pa je njegov razvoj za to delovno organizacijo odločilnega pomena, tudi ne morejo dokončno začrtati srednjeročnega razvoja. To načrtovanje temelji predvsem na servisni dejavnosti za tovorna vozila, saj nameravajo to dejavnost v prihodnje močno razširiti, med osnovnimi usmeritvami pa so tudi storitve v avtopalnici za osebna in tovorna vozila, ki je v izgradnji. Če bodo uspeli rešiti težave s področja avtobusnega prometa, bo del njihove dejavnosti vključil tudi to področje.

T. Podgoršek

Andrejev dom na Slemenu

Še brez elektrike

Ko so lansko leto napeljali telefon do gorske vasi Zavodnje (prej so imeli samo en priključek), Andrejevega doma na Slemenu in okoliškimi kmetom, je bilo to za kraj pravi praznik.

Tudi elektriko so dobili v Zavodnjah in na okoliške kmetije šele pred kakimi desetimi leti. Brez elektrike sta takrat ostali dve višje ležeči kmetiji in Andrejev dom na Slemenu. Tako je še danes. Lani so sklenili, da bodo letos elektrificirali še obe kmetiji, Andrejev dom in štiri vikende, ter asfaltirali še preostali del ceste do Zavodnej do Andrejevega doma.

Letos spomladi so ustanovili odbor za elektrifikacijo in odprli žiro račun, kamor se je stekal denar — prispevki za elektrifikacijo. Kot je povedal upravnik doma Marjan Kogelnik, ki je tudi član odbora, so doslej zbrali nekaj nad milijon dinarjev. Elektro Slovenj Gradec je pripravljen prispevati načrt in transformator. Kmetije in Gozdna uprava so prispevali električne drogeve, ki že ležijo ob trasi. Kmetije so pripravljene še pomagati s svojim delom ali kakorkoli samo, da bi čimprej dobili elektriko.

Potem se je najprej zataknilo pri kmetu Francu Čoparju, po domače Kepu, ker ne dovoli, da bi šla trasa čez njegovo zemljo, čez gozd v dolžini 480 metrov in nekaj malega čez travnik. Zaradi stabilizacije pa je vprašljiv dotok že obljubljenih manjkajočih sredstev. Tako se je vse skupaj ustavilo. Kmetiji sta ostali brez elektrike in živalarita kot v starih časih. Prav tako je ostal brez elektrike Andrejev dom.

Lansko leto je bil dom obnoven in opremljen — nova kuhinja, točilnica, ki ima 36 sedežev, posebni prostor s 48 sedeži, skupna umivalnica ter 4 kabine s tuši. V sobah z 20 ležišči je topla voda. Dom ima še 40 skupnih ležišč. Namestili so tudi centralno kurjavo. Dom upravlja tovarna usnja v Šoštanj, ki se zelo trudi, skupno z upravnikom, da bi bil čimbolj udoben. Ko so ga obnavljali, so delavci tovarne pomagali

tudi s prostovoljnim delom. Za razsvetljavo si pomagajo z agregatom. Planinski dom uspešno posluje. Če bi bila elektrika, bi bilo neprimerno lažje. Saj si sedaj na primer ne more napraviti večje zaloge mesa in drugih svežih živil, ker ne morejo uporabljati zmrzalvalnika.

Andrejev dom je povezan z republiško cesto, katere je kljub obljubam ostala neasfaltirana v dolžini 7—8 km. Je dobro speljana in široka. Poleti je dobro vzdrževana, vedno sproti posuta s peskom in urejenimi kanali.

Cestna uprava pa vsako jesen na zadnjem avtobusnem postajališču, približno 5 km pod domom namesti znak, da je cesta zaprta do spomladi. Tako morajo upravnik doma in 6 okoliških kmetov, ki so odrezani od sveta, sami orati sneg, če hočejo v dolino. Snega je tu veliko, saj dom stoji na višini 1098 m. Že tri zime je dom sprejel po 5 do 6 skupin šolskih otrok v šolo v naravi.

Koliko naporov je potrebno, da se v domu kljub temu, da ni elektrike, vse v redu, si težko predstavljamo. Ves promet je zaradi tega vsaj za 40 % manjši, je povedal upravnik. Naslednje leto načrtujejo ureditev še ene sobe z 20 sedeži. Povezali se bodo tudi s turističnimi agencijami v Zagrebu, ki jim bodo pošiljale turiste, ki si žele miru in svežega zraka. Tako so načrti, seveda če bo elektrika.

Andrejev dom na Slemenu je središče in križišče šestih transverzal — planinskih poti. Povezan je tudi s cesto, ki pelje v Črno. Če bi tudi to cesto uredili in asfaltirali, o čemer govorijo že mnogo let, bi se občutno skrajšala pot iz Mežiške doline proti Ljubljani.

Prizadeti se zaradi neizpolnjenih obljub sprašujejo, kdo jim bo pomagal, da ne bo šlo vse v nič — denar, drogov, ki leže pripravljeni ob trasi in volja, ki je sedaj ne manjka. Ali se zemlja, ki je potrebna za skupno družbeno korist, ne da razlastiti? Saj o tem vendar obstaja zakon! Kako bi se počutil kmet Kep, če mu elektrike ne bi hoteli dati? On jo ima, drugi mu očitno niso mar. Prizadeti so mnenja, da teh nekaj starih milijonov, ki manjkajo in nasprotovanje omenjenega kmeta, ne bi smela biti ovira za napeljavo elektrike...

Vanda Krameršek
Slovenj Gradec

Ribiška družina „Paka“ Šoštanj

Čuvajmo vode pred onesnaženjem

Ribiška družina „Paka“ Šoštanj upravlja in gospodari z vodotoki od izvira Pake pod Pohorjem do izvira v Savinjo in vsemi pritoki: Ponikva, Trebušnica, Lepenje, Sopot, Velunja, Bečevnica, Toplica in Florjanščica ter z družmirsko-šoštanskim jezerom. Vanj po gospodarskem načrtu vpliva v gojitvene potoke zaradi potočne postrovi, v ribolovne revirje medice potočnih postrovi, v jezero pa mladice in večje ribe raznih belih rib (krapov, linjev, amurjev, klenov, podusti, ploščicev, zelenik, smučev, ščuk), ker se v jezeru izvaja turistični ribolov za rekreacijo delovnih ljudi.

Poleg intenzivnega vlaganja ribjega zaroda, mladice in raznovrstnih rib, ki jih družina nabavlja v ribogojnicah in pri raznih ribiškimi družinami ter z elektro odlovom mladice v gojitvenih potokih pa družina skrbi za urejanje in čiščenje vodotokov in naprav in popravo vodnih naprav, s čimer se preprečuje trganje obvodnih zemljišč in umirja hudourni stihijo.

Pred kratkim je podjetje za urejanje voda NIVO CELJE zgradilo vodni prag in obložilo obrežno zemljišče v potoku Toplica pri Zagerju, s čimer se umirja voda in regulira nivo vode za boljše pogoje vodnega življenja. Prav tako so pred kratkim popravili jez pri Kolavterju, s katerim se regulirajo vodostaj še posebno, zato, ker se je z odvzemanjem mrzle vode za pitno vodo dolinskega vodovoda znižal vodostaj Toplice.

Podjetje za urejanje voda NIVO CELJE je predčasno zgradilo za potrebe TGO Borenje v Velenju čistilno napravo in pri TOZD Keramika v Gorenju, kjer čistijo industrijske odpadke, kar je že izboljšalo kvaliteto Pake. Ko bo gotov kolektor s čistilno napravo in končane regulacije, se bodo izboljšali življenjski pogoji vsemu vodnemu življenju. Podjetje skrbi tudi za čiščenje vodnih strug in obrežnega zarostja.

Člani in mladinci družine pa se trudijo, da s prostovoljnim delom

čistijo razno navlako v vodotokih in z obrežij. Kljub občinskemu odloku o varstvu okolja, vode in zraka nevestni ljudje odlagajo smeti, pepel, odpadke in drugo navlako v potoke ali na obrežja in s tem onesnažujejo vodo in naravno okolje ter uničujejo vodo, vodni živelj z ribami in naše podtalnice pitne vode, ki nam je neobhodno potrebna za življenje.

Ob čiščenju naši člani in mladinci opravijo letno okrog 2400 ur prostovoljnega dela, vsaj mora vsak član opraviti najmanj 20 ur dela na raznih akcijah. Če jih ne

naredi, jih mora plačati.

Ribiška družina „Paka“ Šoštanj pričakuje, da se bo čim več občanov pridružilo prizadevanjem družine za čistočo vode in varstvo naravnega okolja ter za porabljanje naših voda, ker so ribe najboljši indikator kvalitete voda.

Vsi, ki bi želeli postati člani ribiške družine in izvajati naloge za varstvo voda in okolja tako, kot to predpisuje zakon o vodah, zakon o sladkovodnem ribištvi, pravilniki v zvezi zakona, družinski statut in drugi predpisi, se lahko prijavijo v članstvo s pis-

meno prijavo do 15. novembra 1980 in plačajo družinske članske prispevke do 1. decembra 1980. S tem si pridobijo vse pravice člana družine za naslednje leto ter tudi pravico do ribolova in rekreacijo ob naših vodah in na jezeru, skladno z ribolovnim režimom.

Čim več nas bo združenih v skrbi za čistočo vode, za lepo urejeno in zdravo naravno okolje, za porabljanje naših voda, toliko več bomo lahko napravili za zdravo, čisto in lepo naravno okolje za rekreacijo delovnih ljudi.

Miloš Volk

Društvo akvaristov Velenje

Znana in neznana dejavnost

V današnjem razgibanem tempu življenja se delovni človek komaj še utegne vrniti kdaj pa kdaj v naravo, od katere živi. Seveda takšna srečanja mestnega človeka nudijo nekaj zadovoljstva in sprostitve, kar pa še vedno ni dovolj, da bi človek поблиže spoznal nekatera dogajanja in borbo za obstanek v naravi. Posledica tega je, da si nekateri preneso del narave v stanovanje, v okolje, kjer živijo in lahko opazujejo vedenje živali, ne da bi jih pri tem motilo slabo vreme ali pomanjkanje časa za izlete v gozd ali na obale ribnikov in rek.

Ob opazovanju podvodnega življenja, to je sveta, katerega lahko opazujemo doma, v stanovanju, se sprostimo. Vedno znova prinaša zadovoljstvo in užitek.

Verjetno je le majhnemu številu bralcev znano, da deluje v

občini Velenje društvo akvaristov in akvataristov. Jeseni leta 1977 smo se nekateri zdajšnji člani začeli dogovarjati o ustanovitvi društva. Maja naslednje leto smo ga tudi ustanovili. Naša želja je bila, da bi zbrali vse ljudi, ki imajo ali bi želeli imeti akvarij. Predvsem na debatnih sestankih izmenjujemo izkušnje, skupno kupujemo določeno opremo, pomagamo začetnikom itd. V pomoč nam je tudi hišni svet Kraigherjeve 8, ki nam je odstopil enega od kletnih prostorov. Akvarij smo postavili in opremili tudi na osnovnih šolah Anton Aškerc in Veljko Vlahovič. Pripravili in izvedli smo predavanje o akvaristiki, o pomenu tehnične opreme akvarijev, o vplivu svetlobe na razvoj rastlinstva, o lastnosti kemične sestave vode na počutje ribic, o pomenu podloge, grelca, filtra v akvaristiki itd. Priznati moramo, da je bilo predavanje zanimivo in mislimo z njimi tudi v prihodnje nadaljevati. Vse to pomeni osnovo za uspešno de-

lovanje in razvoj akvaristike. Med tem našim delovanjem smo se tudi povezali z enakimi društvom v Ljubljani. Osnovna naloga društva je razvoj akvaristike ter pravilna in zdrava vzreja ribjih mladice živinod in ikrašev.

Naj napišem še nekaj o naših težavah. Prav v tem času si urejamo nov prostor, in sicer v prostorih stanovanjskega bloka v Cankarjevi 1, v Velenju. Ko bo to gotovo, bomo spet uvedli dejavnost. Ob določenih dneh bo mogoče dobiti razno opremo, hrano, zdravila ipd.

Redni sestanki so vsako prvo nedeljo v mesecu, vpisnina znaša 50 din, članarina pa 120 din za koledarsko leto.

Želimo, da bi se nam pridružili novi člani, da bi tako še bolj popestrili delovanje društva akvaristov in akvataristov v Šaleški dolini.

Viktor Gnušek

emonin kotiček

ZNANEC MAXIMARKET VAS PRIČAKUJE

Novih 680 kvadratnih metrov prodajnih površin v trgovski hiši Maximarket v Ljubljani ponudje preglednost prodaje

Od zadnjega do današnjega Emoninega kotička je preteklo kar precej časa. Ne da ne bi bilo novosti, ampak smo vsi skupaj čakali, da bo končana obnova in razširitev prodajnih prostorov v 1. in 2. nadstropju trgovske hiše Maximarket v Ljubljani. Z dodatno prodajno površino v obsegu 680 kvadratnih metrov so dosegli večjo preglednost prodajnih izdelkov, povečali izbiro in pridobili tudi večji prostor za gibanje kupcev med prodajnimi puli in stojali.

Ko so pred devetimi leti odprli trgovsko hišo Maximarket v Ljubljani, so imeli bolj skromen promet na za tiste čase precej velikem prodajnem prostoru. V južnem delu objekta so imeli v 1. in 2. nadstropju celo pisarne, vendar razporejene tako, da bi jih lahko, če bi bilo potrebno, z manjšo adaptacijo preuredili v prodajne prostore. Vedeli pa, so tudi, da bo na Šmartinski cesti v Ljubljani slej ko prej stala poslovna zgradba, kamor se bodo lahko preselile pisarne.

Vsako leto pa je promet v Maximarketu tako naraščal, da je prišlo do prostorske stiske,

posebno v tekstilni etaži v 1. nadstropju. Prostorske stiske pa so se pojavile tudi drugod. Če so hoteli zadržati primat v sodobni izbiri in sodobnih krojih, je bila nujna posledica tega tudi prostorska stiska.

TEKSTILNA ETAŽA SE ŠIRI

Po preselitvi pisarn v novo poslovno zgradbo v letošnjem letu pa so takoj pričeli z adaptacijo in širitvijo vseh oddelkov v 1. in 2. nadstropju, ki so v preteklosti imeli največjo prostorsko stisko. Po že vnaprej predvideni rekonstruk-

ciji so občutno razširili tekstilno etažo v 1. nadstropju. Preselili so oddelke obutve v drugo nadstropje, razširili in številčno pa so povečali tudi krojaško delavnico. S preureditvijo so dosegli 3 osnovne principe: večjo preglednost izdelkov, večjo preglednost izbire in večji prostor za gibanje kupcev. Razširitev je dopustila ureditev, oziroma kompletiranje moške, ženske in otroške konfekcije tako, da je ponudba kompletirana kot ločena zaključna celota in hkrati prostorsko občutno povečana. Prav tako je občutno povečana ponudba ženskega perila in raznih modnih dodatkov ter ponudba metražnega oddelka, kjer prodajajo predvsem lahka ženska blaga, iz katerih si lahko malo bolj spretna ženska sama sešije poljubno oblačilo. Povečan je tudi oddelk za opremo stanovanj, kot so dekorativna blaga, zavese in posteljno perilo. Pri zaveseh je potrebno omeniti, da po meri in pri njih kupljene zavese tudi brezplačno našijejo.

Prav tako brezplačno v isti krojaški delavnici popravijo kupljene obleke. Oddelke usnjene konfekcije obratuje od zgodnje jeseni pa do pozne pomladi, ko usnjene izdelke nadomestijo izdelki za kopanje, od kopalk do raznih dodatkov. Po novem letu bodo na tekstilni etaži odprli nov oddelk „Moški boutique“ za bolj zahteyne kupce, ki bodo lahko kupili oblačila in modne dodatke na enem prostoru. S tem bodo olajšali nakupe zaradi boljše

preglednosti, ki jo bodo dosegli s tem, da ti izdelki ne bodo več pomešani med ostalimi. Moški boutique bo deloval na principih Mode MM, ki je namenjena izključno ženskemu občinstvu.

NOVOSTI TUDI NA TEHNIČNI ETAŽI

Etaža D v drugem nadstropju Maximarketa, znana pod imenom tehnična etaža, je tudi pridobila novih 340 kvadratnih metrov in doživela precejšnje spremembe. V prvi vrsti so ukiniteli prodajo pohištva, ker nimajo na razpolago dovolj velikega razstavnega in skladišnega prostora. Izpraznjeni prostor pa so namenili prodaji sanitarne keramike in orodja za domačo uporabo po hobi programu, oziroma pod geslom „Naredi si sam!“ Ta oddelk se bo v doglednem času tako razvil, da bo lahko dejansko nudil izdelke za domačo uporabo. Vendar ustanovitev takega oddelka zahteva široko zaledje v industriji in oddelkovodjo, ki bo sposoben naročati in prodajati ustrezne izdelke.

Kot že rečeno, se je oddelk obutve preselil iz prvega v drugo nadstropje in se pridružil športnemu oddelku, ki je s preselitvijo dela športnega oddelka iz kletne etaže v drugo nadstropje postal kompleten s ponudbo za vse vrste športov glede na letne čase. Res pa je, da se mora s svojo ponudbo zelo hitro prilagajati. Ko smo že pri športnem oddelku, naj povem, da bo tudi letos prodaja „Stara za novo“ pri smučeh. Montiranje vezi pa ne bo več brezplačno. Kupci, ki bodo kupili v Maximarketu smuči ali vezi, bodo imeli časovno prednost pri montaži.

Močno se je razširil oddelk akustike, svetil in elektromateriala. Poudariti je potrebno izredno izbiro svetil, ki doslej še ni bila tako bogata. Pa tudi ponudba glasil je povečana.

Povečali so tudi oddelke tapet, talnih oblog in preprog.

Prodaja se je zelo povečala, ker je tudi ponudba zelo velika. Vse obloge so razstavljene na avtomatskih stojalih, ki omogočajo veliko preglednost. Tekstilne talne obloge brezplačno obrobijo, ostale pa razrežejo na poljubne mere.

V rekonstrukciji je tudi oddelk stekla, ki pa že predvidoma za december pripravlja prijetno presenečenje za kupce izdelkov iz proti ognju odporne stekla PYREX, ki ga izdeluje steklarna Zaječar po francosko-ameriški licenci. Na oddelku stekla bo prodajna razstava steklarne Zaječar, ki izdeluje kristalno brušeno steklo. V Zaječaru so pri oblikovanju in kvaliteti dosegli velik napredek, zato bodo njihovi izdelki zelo primerni za novoletna darila in vsakdanje potrebe, predvsem gospodinjstvo.

SPREMEMBE SE OBETAJO TUDI V DRUGIH ETAŽAH

Po končani rekonstrukciji v 1. in 2. nadstropju bodo pričeli v prihodnjem letu z rekonstrukcijo v pritličju, da bodo dosegli večjo preglednost in privlačnost izdelkov na prodajnih policah. Samopostrežna trgovina v kletni etaži se dose-daj ni posebno širila, razen

nekaj hladilnih elementov zaradi ponudbe zmrznjene hrane. Radi pa bi z ustrezno rekonstrukcijo povečali število izhodnih blagajen, ki posebno ob navalu predstavljajo ozko grlo.

Za kupce je zlasti privlačen oddelk posebnih prodaj v kletni etaži, kjer se redno vrstijo prodaje številnih izdelkov po zelo ugodnih cenah. Vsekakor so te prodaje bolj zanimive kot discontne prodaje in skoraj ni kupca, ki ne bi pokukal na ta oddelk. Zaradi izrednega zanimanja kupcev nameravajo tudi ta oddelk povečati.

Največjo spremembo, oziroma razširitev pa je doživel avto oddelk, ki je po preselitvi športnega oddelka v drugo nadstropje pridobil velik prostor. Ta oddelk je namenjen predvsem šoferjem amaterjem, saj ima veliko izbiro raznih okrasnih dodatkov, čistil in drugega, kar šoferji amaterji lahko sami vgradijo. Na voljo so tudi nekateri rezervni deli.

S preureditvijo je Maximarket postal še bolj vabljiv, kot je bil do sedaj.

Želim vam prijetno nakupovanje in do prihodnjic: na svidenje!

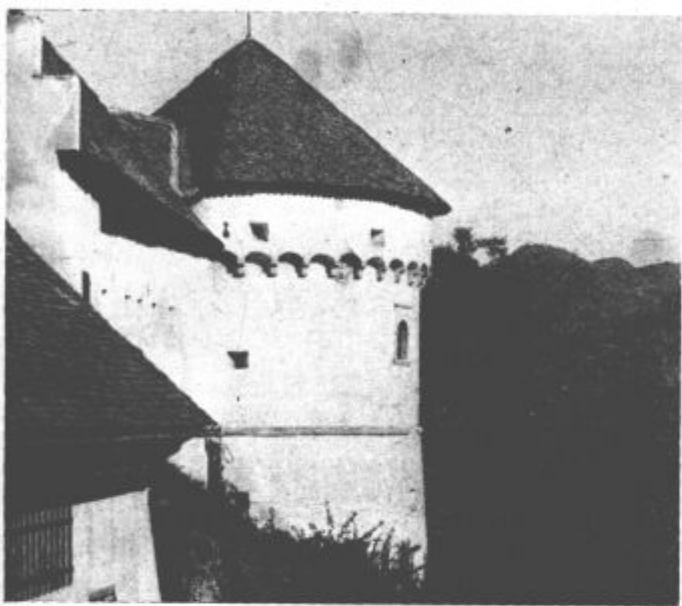
VAŠ JANEZ DOLENJSKI

Obiskali smo velenjski grad

Na vrsti je renesančni stolp

Velenjski grad je s svojimi muzejskimi zbirkami zelo priljubljena točka mnogih obiskovalcev. Ob prostem popoldnevu, ob sobotah in nedeljah, predvsem pa ob sončnih dneh, se marsikdo odloči za kratek sprehod do gradu, vmes pa si ogleda tudi zanimivosti v njem. Na grad ne prihajajo le naši občani, ampak tudi drugi, šolarji, razne delegacije, veliko pa je tudi obiskovalcev iz tujine.

Renesančni stolp skriva tudi edinstveno ohranjene zivalnice za smolo

Tudi mi smo pred dnevi odšli na grad. Najprej smo zabeležili, da si je muzejske zbirke na gradu v devetih mesecih letos ogledalo kar 10.558 obiskovalcev, od tega 436 tujcev. Največ obiskovalcev je prišlo v skupinah, saj so zabeležili 51 odraslih skupin in 85 skupin otrok. Med raznimi delegacijami so bili predstavniki skorajda z vsega sveta, med drugim s Kitajske, Afganistana, Jordanije, Etiopije, Egipta, Nepala, Bangladeša, ZR Nemčije in ZDA.

Bolj kot število obiskovalcev pa nas je zanimalo, kaj je sicer novega na gradu. Delo pri urejanju muzejskih zbirk in samega gradu je resnično ogromno, v ta namen pa so potrebna tudi precejšnja sredstva. Delci muzeja so v letošnjem letu med drugim poleg rednega vzdrževanja vseh eksponatov odkupili tudi pet različnih eksponatov, nekaj starejših knjig in listinskega gradiva. Na novo so pregledali in uredili celotno fonoteko muzeja, dobili tisoč novih fotografij Družmirja, kraja, za katerega vemo, da zaradi ugreznanja počasi izginja. Prav tako

so pregledali različno strokovno literaturo, v kateri je opisana zgodovina Saleške doline. Za dan rudarjev so ob obzidju, na južni strani, uredili v pokritem prostoru razstavo sodobne jamske mehanizacije in podpora v slovenskih premogovnikih. Pri izvajanju teh del so jim pomagali tudi delavci velenjskega rudarsko elektro energetskega kombinata. V razstavnem prostoru „Slovensko slikarstvo od ekspresioniz-

bodo prikazali zgodovinski razvoj premogovništva, kratek razvoj vsakega izmed slovenskih premogovnikov in razvoj jamskega transporta, jamskega reševanja, elektrarne ob premogu, razvoj rudarskih šol ipd. Pri tej predstavitvi pa bo glavni poudarek namenjen socialnim oziroma delovnim pogojem rudarjev, kakšno je bilo njihovo delo in življenje.

Delavci kulturnega centra Velenje, v njegovem sestavu so tudi muzejske zbirke oziroma grad, so se pred dvema letoma odločili za obnovitev grajskega zidu, saj je bil zid ponekod že v tako slabem stanju, da je grozila nevarnost, da se bo porušil. Dela pri obnavljanju zidu so bila zelo zahtevna, pri njih pa so sodelovali strokovnjaki zavoda za spomeniško varstvo Celje, geološkega zavoda Slovenije in republiški strokovnjak za injektiranje (vbrizgavanje cementne mase v zid). Dela so veljala 2 milijona dinarjev, od tega je kulturna skupnost Velenje prispevala 1,7 milijona dinarjev, republiška kulturna skupnost pa blizu 300 tisoč dinarjev.

Obnovitvena dela na gradu pa s tem še niso končana. V tem času so stekle priprave za obnovitev renesančnega stolpa in grajske kapele.

Renesančni stolp ima na podstrešju edinstveno ohranjene zivalnice, po katerih so v srednjem veku zivali smolo na oblegovalce. Prav tako ima ohranjene odprtine, ki so služile za metanje kamenja na sovražnika. Vse to bi radi ohranili v čimbolj izvorni obliki. Prav tako bodo morali zamenjati celotno ostrežje s kritino, ki je povsem dotrajano. Tudi v samem stolpu je sedaj lesen strop, ki je tudi že začel pokati,

vendar ga bodo ohranili v njegovi prvotni obliki. Vgradili bodo betonsko almirano ploščo, nanjo pa nato obesili stari lesen strop. V zgornjem delu stolpa pa bodo predvidoma uredili poseben razstavni prostor.

Ob vsem tem se na gradu srečujejo s celo vrsto drugih težav. Od 1. novembra dalje bodo muzejske zbirke zaprte v popoldanskem času, od 1. decembra naprej in nato skozi vso zimo pa ves dan, da bi lahko v tem času končali dela pri urejanju rudarske zbirke (mimo grede naj povemo, da jim tu finančno pomaga REK), pa tudi zato, ker pozimi ni obiskovalcev. Nobeden izmed razstavnih prostorov ni ogrevan, zato sprehodi od zbirke do zbirke v zimskem času gotovo ne bi bili prijetni. Težave imajo tudi z elektriko, ki je zelo slaba in menijo, da je nujna postavitev nove transformatorske postaje. Trudijo se da bi čimbolje uredili okolico, vendar je denarja le za najnujnejša dela, da kolikor toliko za silo vzdržujejo sedanje peš poti na grad, katero pa bo treba v doglednem času kar najbolj ustrezno urediti. Opozoriti je treba še, da je gozd zlasti na strmini proti mestni strani, že zelo star in bolan, da se že suši in ga bo treba začeti obnavljati, sicer bo strmina ob gradu kmalu gola.

Ob vsem tem lahko zapišemo, da so v zadnjih letih na gradu veliko naredili. Ob tem naj poudarimo, da mu poseben čar poudarja tudi razsvetljava, njeno vzdrževanje je seveda zelo drago. Veliko pa bo treba še narediti, kot sta nam povedala, vodja muzejskih zbirk Božo Mohorko in kustos Jože Hudales. Vse pa je odvisno od denarja, ki bo na voljo v ta namen.

Stane Vovk

Do konca septembra je obiskalo velenjski grad blizu 11.000 obiskovalcev, med njimi pa je bilo tudi 85 skupin otrok

Amatersko gledališče Velenje

Pripravljajo novo delo

Po daljšem molku je Amatersko gledališče Velenje v lanskem sezoni znova oživila svoje delo. Trenutno ima skupina dvajset prizadevnih članov — tistih, ki nastopajo, režiserja in tistih, ki jih gledalci med predstavo ne vidijo, ker morajo skrbeti za ustrezno razsvetljavo in kulise. To število bi seveda radi še povečali, obenem pa so veseli, da se je v skupino vključilo nekaj mlajših ljubiteljev te dejavnosti in nekaj tistih starejših igralcev, ki so pred leti nastopali še pod takratno Svobodo. Amatersko gledališče pa bo prihodnje leto slavilo že 20-letnico bolj ali manj uspešnega dela. Skratka, skupina je sedaj zelo pestra po svoji starostni strukturi, kar ji omogoča zelo širok repertoar.

Ob koncu lanske sezone so se predstavili občinstvu s premiero Slavka Gruma Dogodka v mestu Gogi. Letos so delo znova obnovili, imeli prav pred dnevi zaključeno predstavo za REK Velenje, z delom pa bodo gostovali tudi v okoliških krajih občine in širše okolici. Tako se bodo velenjski gledališčniki s tem delom predstavili tudi prebivalcem Koroške, želeli pa bi gostovati še v Zasavju (Brežicah, Krškem).

Med pogovorom s predsednikom izvršnega odbora

Amaterskega gledališča **Karlijem Čretnikom** smo zvedeli, da skupina sedaj pripravlja novo delo, tokrat bolj veselo zadevo, in sicer satiro Bulgakova Pasje srce. Upajo, da jo bodo gledalci lahko videli že sredi decembra. Z vajami so začeli v začetku oktobra, doslej so se v glavnem seznanjali z vsebino besedila oziroma brali tekst, sedaj pa se bodo začeli že pripravljati na

Karli Čretnik

odru. V tem času je zelo aktivna tudi njihova lutkarska sekcija, ki pripravlja prireditev za otroke ob letošnjem prihodu dedka Mraza.

Podobno kot druge amaterske skupine se tudi velenjski gledališčniki srečujejo pri svojem delu z vsem enako težavo: prostori, ki so gotovo tudi krivi, da je delo skupine v preteklosti zelo nihalo. O tem je Karli Čretnik povedal naslednje:

»Prostori v kulturnem domu v Velenju so zelo omejeni za tovrstno dejavnost. Vsi vemo, da je dom kulture praktično v celoti zaseden z glasbeno šolo in če upoštevam samo to stran, potem menim, da moramo dobiti v Velenju novo glasbeno šolo. Ob vsem tem pa so dokaj neurejeni odnosi s kulturnim centrom. Menim, da bi center moral bolj podpirati tudi našo ljubiteljsko dejavnost. Kultura niso samo razstave, petje, film, ampak gotovo tudi ta dejavnost, torej ne samo profesionalna, ampak tudi amaterska gledališka dejavnost. Reči moram, da v domu ne zahtevamo veliko, ampak vsaj to, da imamo prostor, kjer bi lahko vedno spravljali vsaj stvari, ki imajo določeno vrednost. Seveda pričakujemo, da se bomo vendarle dogovorili z

vsemi koristniki v domu in s centrom za pameten razpored. Novi člani, ki se vključujejo v naše gledališče zaradi takšnih razmer, zgubljajo voljo in če se razmere vendarle ne bodo za silo uredile, potem se bojim, da bo naše članstvo upadlo ali da bo spet ta dejavnost zamrla. Mislim pa, da v teh naših razmerah, v teh naših pripravih, v teh naših spodbujanju kulturnega življenja to ne bi smelo priti v upoštevanje. Nenazadnje ne tudi zaradi bogate tradicije na področju gledališke dejavnosti v občini.«

Srinjati se moramo z našim sogovornikom, da je v sedanjih razmerah v domu kulture v Velenju resnično težko delati. Tako enim kot drugim. O tem so na ponedeljkovi seji spregovorili tudi člani izvršnega odbora občinske kulturne skupnosti in se dogovorili, da se bodo v teh dneh sešli na sestanek predstavniki kulturnega centra, kulturne skupnosti, amaterskega gledališča in glasbene šole, da bi ugotovili, kako v danih možnostih le nekoliko izboljšati sedaj že kar nekoliko zaostrene razmere v domu kulture Velenje.

—SV—

Izročilo mozirske občine

Obetavni zametki muzeja

Ena izmed rednih in stalnih nalog kulturne skupnosti občine Mozirje je tudi zaščita in oživljanje kulturne dediščine Gornje Savinjske doline. V preteklosti morda le preveč zanemarjena dejavnost je v zadnjem času močno oživela in že prvi sadovi zavzetega in načrtnega dela več kot obetajo. V kulturni skupnosti so že pred časom imenovali komisijo, ki usklajuje dejavnost v občini. Odločili so se namreč za delitev dela. V Mozirju bodo našle mesto zgodovinske listine, tiskovine, razne druge publikacije in slikovno gradivo, v Gornjem gradu pa bodo zbirali zgodovinske, narodopisne in druge predmete.

Volje posameznim zanesenjakom sicer ne manjka, povsod pa se otepajo s podobnimi težavami. Kulturna skupnost s svojimi sredstvi pokriva le najnujnejše potrebe, pa tudi prostorov nimajo.

V Gornjem gradu se krajevna skupnost in drugi krajevni dejavniki močno trudijo, da bi našli primerne prostore, uspeha žal zaenkrat še ni, mozirska zbirka pa nastaja v podstrešni sobi tamkajšnjega kulturnega doma. Dosedanjih sadov svojega dela, ki niso ravno skromni, zato še ne morejo predstaviti širši javnosti, čeprav je zbirka na voljo vsem, ki jo kakorkoli rabijo. Svoje stalno mesto bo zbirka lahko dobila šele, ko bodo razrešene težave v zvezi z obnovitvijo nekaterih prostorov v starem delu kulturnega doma. Mozirska občina je zagotovo ena redkih v Sloveniji in Jugoslaviji, ki gostom ne more pokazati svojega bogatega zgodovinskega in narodopisnega izročila. Trenutno je obiskovalcem na voljo le čudovita zbirka mašnih plaščev v radmirski cerkvi. Posodobitev bi nedvomno popestrila to dejavnost, saj bi poleg stalne zbirke ponudila tudi možnost sodelovanja z večjimi muzeji in sorodnimi ustanovami, ki hranijo obilo gradiva o Gornji Savinjski dolini.

Peščica ljubiteljev sama seveda zahtevnega dela ne bo zmogla. Zato so se najprej obrnili po pomoč na vse krajanje v dolini, saj bi na ta način uspeli ohraniti in zbrati veliko več gradiva. Odziv je bil dokaj dober v Mozirju, precej slabši pa v drugih krajih, kar znova potrjuje premajhno mero poslušanja s strani organov krajevnih skupnosti in drugih dejavnikov. Tako v Gornjem gradu kot v Mozirju zbirko urejujejo po posameznih krajih in tudi zato malce več razumevanja in pomoči ne bi bilo odveč.

Kljub vsem težavam so doslej uspeli zbrati obilo zanimivega in pomembnega gradiva, večinoma doslej še neobjavljenega. V Mozirju so se zato odločili, da bodo ob prihodnjem slovenskem kulturnem prazniku pripravili priložnostno razstavo in tudi na ta način spodbudili k sodelovanju več občanov. To razstavo bodo

razdelili na dva dela. Prvi bo obsegal obdobje narodnoosvobodilne borbe, drugega pa so namenili osvobajanju kmetov. Slednje je za področje Gornje Savinjske doline še posebej zanimivo. Fevdalni odnosi so na tem področju krenili v posebno smer, saj gornjegrajska gospodčina ni imela pridvornega gospodarstva in je imela do osvobajanja kmetov prav posebno stališče. Ta proces se je na področju Gornje Savinjske doline pričel že pred letom 1800 in njegovi začetki ne segajo šele v obdobje po revoluciji leta 1848. Na to temo so v Mozirju zbrali že obilo gradiva in z njim že oblikujejo celovito podobo.

Pri zbiranju dokumentov seveda naletijo še na vrsto drugih področij, ki jih v nobenem primeru ne zanemarjajo. Tako bodo prevdali zapiske znanega zgodovinarja Ignaca Orožna, ki so za Mozirje in okolico nadvse pomembni, zbirajo dela domačih avtorjev Franca Hribernika, Zige Laykaufa, Jožeta Lekšeta, zbirajo zanimive dokumente o življenju in delu takrat enega najbolj znanih slovenskih sadjarjev Franca Praprotnika. Radi pa bi zbrali kar največ gradiva o Vladimirju Levstiku, rojaku iz Smihela nad Mozirjem. Zbirajo tudi gradivo, ki priča o razvoju gospodarstva na tem območju, omeniti pa velja pravo posebnost s katero se lahko pohvali le malo kdo. V Mozirju so namreč odkrili bogato zapuščino žene generalnega konzula avstro-ogrske v Sanghaju, ki je po moževi smrti leta 1913 prišla v Mozirje in tukaj 30 let kasneje tudi umrla. Zbirka vsebuje veliko izvornih kitajskih dokumentov in slikovnega gradiva, kar vse skupaj nazorno priča o Kitajski konec 19. stoletja.

Kljub nekoliko slabšemu odzivu, kot so pričakovali, pa so že doslej ob posameznih prebivalcih dobili obilo zanimivih dokumentov, pričevanj iz NOB, zapisov dogodkov iz nekaterih zgodovinskih obdobjih, slednje zlasti iz manjših krajev. Trudijo se, da bi uspeli zbrati kar največ še neobjavljenega partizanske lirike, pa tudi priložnostnih narodopisnih napevov, ki počasi že izginjajo. To je vsekakor zameetek vsaj okvirnega pregleda zgodovine in izročila Gornje Savinjske doline.

Doslej opravljeno delo bo morda le spodbudilo več krajanov in jih pritegnilo k sodelovanju, čeprav tudi na tem področju ne stojijo križem rok. V zimskih mesecih bodo namreč v kulturnem domu prirejali posebne večere in vsakega izmed njih namenili posebnemu področju. K sodelovanju bodo pritegnili še strokovnjake in tudi tako pripomogli k večjemu zanimanju pri zbiranju gradiva. Določili so že prvo temo in jo namenili panjskim končnicam, ki jih v Gornji Savinjski dolini ni manjkalo.

Janez Plesnik

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA V SR SLOVENIJI
PODRUŽNICA VELENJE

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

OPRAVLJANJE VPLAČIL IN IZPLAČIL

Pogoji:

- srednja izobrazba (ekonomska ali gimnazija),
- 1 leto delovnih izkušenj,
- 3 mesece poskusnega dela.

Dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Stanovanja ni. Razpis velja 15 dni od objave.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite na naslov: SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA, PODRUŽNICA VELENJE, Rudarska 3/II.

Se manjjo zvalimo po bregu... In če bi se navsezadnje zgodilo tudi to čudo, bi nam v soteski iznova zajezila vodo in vse naše delo bi bilo zaman...»

Stojan se je prizanesljivo nasmehnil. »Resnica je, kar govoriš. Kragulj! Česar pa ne premore tisoč človeških rok, izvrši moč vode. Njo si moramo podvreči, izbrati si jo za zaveznico in ji s pametnimi napravami pomagati v njenem neprestanem boju z jezersko skalo.«

»Toda kako?« je vzkliknil nekdo nepotrpežljivo. »Poslušajte! Moja mnogoletna opazovanja so me privedla do prepričanja, da je ta orjaška pečina že davno izjedena in izpodjedena; ne stoji tako trdno v zemlji, kakor se nam dozdeva. Nekoč se bo nenadoma zrušila; morda v enem letu, morda v desetih, morda šele v sto letih... Kdo bi to vedel... Jezero bo odteklo, kar ga ne bo še zadrževala zmanjšana skala in njeni drobci. Med njimi si bo voda spet vrtala izhod, dokler si ga ne izvojuje. Tako bi nekoč naše jezero docela odteklo... Mi, možje zaleščanski, moramo skrajšati predolgotrajni boj! Po mnogem premišljanju in preizkušanju sem prišel do sklepa, da moramo izkopati kolikor mogoče širok in globok jarek od jezera do iztoka ob tolmu. Poglejte na levo stran! Tam je sama prodovina; skala ne sega prav do hriba, zato nam delo ne bo pretežko. Jezerska tla so dokaj višja nego struga pri iztoku, zato bo voda hitro drla iz jezera. Kakor je poprej Kragulj povedal, je skala za naše moči presilna; izognemo se je. Da pa obdržimo čas končne izvršitve vedno trdno v naših rokah, moramo delati jako premišljeno. Sezidamo dva nasipa, po enega na vsaki strani skale. Tam, kjer vidite kole zabite v tla, naredimo obrežno cesto. Jako važna bo, ker nam olajša dovažanje in izvažanje vsakovrstnega gradiva. Potrebna bosta dva jeza z zatvornicama. Enega postavimo tja, odkoder bo izhajal naš jarek iz jezera. Potrebno bo zagraditi, da nam bo možno kopati v jarku do zadnjega trenutka; tudi učinek bo večji, če udere voda z nenadno silo iz jezera. Divjemu navalu vode napravimo prosto pot. To je jako važno za slučaj, da se skala podere, kar je lahko mogoče, ker je vsa izvotljena. Da pa ne telebne v jarek, ki bo odvajal vodo, bomo morali izkopati in izvoziti ves brežuljek od skale do odtoka. Delo bo hudo, pa je potrebno. Sicer pa ga ne odkopljemo do tiste globočine kakor jarek. Drugi jez naredimo za vsak slučaj na desni strani skale, da preprečimo prezgodnji odtok vode po kaki razpoki, ki je zdaj še ne poznamo. To bi bile najimunitnejše priprave. Vse drugo se pomenimo, ko razdelim delo!«

Možje so pazljivo poslušali, nekateri prikimavali in pri-trjevali, mnogim pa se je brala nevera na obrazih. »Ne rečem, da bi voda ne mogla izteči; da bi podrla tega velikana, pa ne verujem,« je dvomil Kosan s Plešivca, izkušen in spreten stavbar. »Še ne premakne je, kaj še strese je ne. Že ne verujem!«

Stojan je nevoljno zmaknil z rameni: »Saj to je postranska stvar; glavno je, da odnesemo brežuljek in izkopljemo jarek, skratka, da naredimo vodi pripraven izhod. Jaz vam priporočam, kar sem videl in premislil v dolgih nočeh. Če mi ne marate pomagati, izvršim delo sam. Seveda bo gotovo šele v mnogih mesecih, dočim bi se z vašo pomočjo izlilo jezero v dveh, treh tednih pridnega in premišljenega dela...«

»O tem ni govora, da ti ne bi pomagali!« je ugovarjal Kragulj. »Vsi ti hočemo pomagati! Toda veliki množini tvoja misel ne gre povsem v glavo. In reči moram, tudi meni ne. Bogovi vedo, kako globoka je voda v jezerski sredini. Nekaj je odteče, druga pa ostane in pozoj tudi. Mi pa...«

»Jezero odteče, vam pravim!« ga je prekinil Stojan. »Opazoval sem njegov odtok ob povodnji in videl, da jako visi. To je za nas dobro... Seveda, nekaj globin pač ostane, ali te nas ne bodo motile. In še enkrat vam pravim: jezero odteče. Pomagati mu moramo, olajšati mu trdo delo. Vse drugo naredi samo...«

Razdraženost se je pojavljala na njegovem visoko obokanem, lepem čelu. Ljubomisel je opazil zbirajoče se sence in brzo zaključil nepotrebno prekanje.

»Naj bo, kakor hoče!« je končal. »Prišli smo s teboj, da ti pomagamo. Razdeli posle, kakor se ti zdi, naloži nam potrebno delo, a mi ga izvršimo. Saj ste vsi istih misli, ne?« se je obrnil k tovarišem.

»Smo, smo! Začnimo že in ne tratimo časa!« se je začulo iz gruč.

Gustav Šilih

Nekoč je bilo jezero...

28

(Dolinska bajka)

Stojanov obraz se je razjasnil.

»Če je tako, poslušajte dalje! Razdelim vas na štiri skupine. Kosan, ti boš načeloval prvi, ker si v tej stroki posebno izurjen! Izberi si močne in spretno ljudi! Sezidajte najprej oba nasipa in izpeljite ob vsaki strani obrežja, tik nad jezerom zložno cesto! Dolga naj bo dva do tri streljaje. Potem se spravite nad zatvornici! Leva mora biti močna, da vzdrži najhujši pritisk vode. Imeti mora dvigalo, da jo lahko dvignemo, kakor hitro hočemo izpustiti vodo v izkopani jarek. Delo je težko, zato je treba zanj najspretnejših rok. Ogibljite se požiralnikov! Drugo pozneje! Si li razumel mojo misel, Kosan.«

Kosan je pokimal.

»Druga skupina bo kopala odvodni jarek od jezera do sedanjega odtoka. Zemlja je peščena in prodnata, zato ne bo pretežko. Začnite pri tolmu, od tam pa kopljite v črti, ki vam jo potegnem. Za to delo so potrebni močni ljudje, ker bo naporno. Glejte le, da pridete povsod v globino struge pod tolmu! Skale same se ne dotikajte! Ta oddelek boš vodil ti, Kragulj!«

Obrnil se je k njemu: »Si li razumel mojo misel, Kragulj?«

»Razumel!« je bil odgovor.

»Dobro! Ljudi si izberi sam. Poznaš jih bolje nego jaz.«

»Tretjo skupino bo vodil Ljubomisel. Popeli se boste na hribove nad nami, nasekali zadostno število plovov in jih spuščali k nam v nižavo. Debla morajo biti ravna, dolga in ne pretenka, da jih moremo uporabljati povsod, kjer hočemo. Glejte tudi vi, da se ne zgodi kaka nesreča! Izberi si ljudi, Ljubomisel!«

Naglo so se zbrale za svojimi načelniki tri močne skupine. Precejšnje število delavcev je ostalo še na razpolago.

»Vsi drugi,« je rekel Stojan, »ki niso pri nobenem teh oddelkov, bodo delali na brežuljku. Kopali boste in odvažali zemljo v jezero, kamor vam odkažem. Brežuljek mora ves izginiti! Do skale in ob obeh hribovih mora nastati prazen prostor: na eni strani za skalo, če bi se prevrgla, na drugi da ne zadene voda, ki bo preplavila jarek, na nikako oviro. Izkopavanje brežuljka bom nadziral in vodil sam.«

Nato se je ozrl naokolo, premotril čete in dal znamenje za pričetek.

»Začnimo! Bogovi nam naj pomagajo! Naj nas ščitijo, pospešijo naše delo! Obljubljamo jim bogate daritve!«

Zazvenčali so cepini in krampi, zadonele lopate in zapele sekire. V hitrih gibih so se kretale in premikale urne roke in ustvarjale priprave za veliki preobrat v Salesju. Jezero je šumelo; na njegovi gladki površini se je vžigalo na stotine svetlih bleskov; skoro neslišno je pelo čudovito pesem o dejanju in nehanju, o začetku in koncu. Visoko trstje, rastoče tik ob obrežju, se je pripogibalo in spremljalo nežne speve, ki so se razpletali ob njegovih gladkih stebelcih. Ali silnejša od jezerske pesmi je bila pesem dela, pesem gibajočih se rok: razbijale so trdo kamenje, silile v zemeljske globočine, sekale visoka drevesa in jih po strmih bregovih valile v kotlino. Po zraku so živgali z višin težki plohi. In udirali so se jarki in rasli so nasipi. Ljudje so delali, ustvarjali. Vse roke so neutrudno zamahovale s svojim orodjem, niso hotele počivati. Soteska je nalikovala velikani-

skemu mravljišču, pripravljajočemu se na prezimovanje. Vse nosi in vlačijo in meri in zida: vse črno migeta po rjavih tleh.

Delo pa je tudi napredovalo skokoma. Stojan je bil povsod. Zdal se je poučil kopače, ki so kopali in izpodmikali brežuljek, zdaj one, ki so zabijali tramove v jezero, kjer naj bi bili pritrdjeni zatvornici, zdaj tiste, ki so delali nasipe in ceste. Na objezerskih hribovih so drzni mladeniči sekali drevje in ga spuščali v dolino. Z rezkimi zamahi so plahutale košate veje v zraku. Spodaj so jih okiestili in jih pripravili, kakor je pač nanesla in zahtevala potreba.

Dnevi so tekli bliskoma in minil je prvi teden. In že se je pokazala marsikatera zapreka, na katero prej niso utegnili misliti. S krepko voljo so jih hitro odpravili ali vsaj zmanjšali. Ker je bilo prezgodno, da bi delavci vsak večer hodili v svoje domove in se drugo jutro vračali na delo, so se utaborili v bližini soteske: na položnejših pobočjih. Iz sel so prignali čredo ovac, ki so služile za hrano. Klali so jih in pekli na ražnjih. Vsaka poedina zadruga je pošiljala drugih potrebnih živil. Spretni ribiči so donášali obilo okusnih rib, z veliko nevarnostjo nalovljenih v jezeru. Ob večerih so goreli v okolici bele skale plapolajoči ognji in razsvetljevali temne stene v soteski; motnedeči bleski so se izpreletavali po njih in se utrinjali v šumljajoči vodi.

Kmalu je otežil delo občuten nedostatek: pomanjkanje nosil za iznašanje izkopane zemlje. Tedaj je umna zaleščanska glava izumila samokolnico, preprosto sicer, toda docela porabno. Zalesje se je takoj spravilo na delo; kmalu jih je bilo dovolj za največjo silo. Česar je še manjkalo so nadomestili z velikimi pletenimi jerbasi. Poslali so tudi novo stotino nosačev in voznikov, ki so spravljali in sipali izkopano zemljo v jezero. Brežuljek je počasi, toda vidno ginil.

Gojmir je pridno pomagal, kjerkoli je mogel, pri delu in zabavi. Vsi delavci so ga vzljubili. Kjerkoli je pokazal svojo temnokodrasto glavico, so ga sprejeli prijazni obrazi. Večkrat je pohitel domov, da pokratkočasi samevajočo majko ter ji prinese poročilo o očetju. Vsakokrat ga je Gojica blagoslovljala in ga s skrbjo na lepem, blede obrazu počevala, kako in kod naj hodi, da ne pride v bližino krutega pozoja.

»Ej, ne bojim se ga!« je odgovarjal s smehom na rdečih ustnicah srčni deček.

»In če te ugonobi?« je vzdihnila mati in ga stisnila k sebi, gledač mu kodrasto glavo.

Ne ugonobi me!« ji je oporekal sinek samozavestno. »Vem, kako ga ukrotim. Zapojem mu na uho: »Veles, Veles!« in prej ko bi pihnil, jo odkuri. Se toliko časa ne bo imel, da bi se ozrl za menoj. Tudi oče ga je tako ugnal, ko nas je prišel motiti.«

In pripovedoval je zvesto poslušajoči materi, kako je pobožna pesem ukrotila jezerskega pozoja in ga zapodila v divji bog...

Pošast pa ni mirovala. Silovit glad jo je grudil, zakaj njeno rjovenje in zateglo tuljenje se je čulo vedno pogostejše, zdaj na tem, zdaj na onem koncu jezera. Brez žrtve pa ni minil dan. Kadar se ji je posrečilo kaj ugrabiti, bodisi človeka, bodisi žival, je nekaj časa počivala. V Prelogih je ugonobila lepo mlado deklico; ubožica je prišla preblizu vode. S svojimi kačji mi očmi jo je pozoj priklenil nase in ji vzel vso voljo. Ni mogla niti naprej niti nazaj. Brez zavesti se je zgrudila v temne valove, kjer jo je pričakovalo požrešno žrelo. Slični dogodki so se dogajali tudi v drugih zadrukah. Največ žrtev je bilo med ženskami in otroki. Na čuden, nepojasnjen način jih je zvalila pošast k obrežju, jih omamila in ugonobila. Tudi živina se je nenavadno pogosto izgubila v visoko bičevje in nenadoma izginila. Le grozni glasovi, ki so jih živali v smrtnem strahu rigale iz sebe, so naznanjale prestrašenim pastirjem, da so zapadle krempljem nenasitnega krvoloka. Ščasoma je postala pošast še prebrisanejša in je na vse mogoče načine prišla do plena. Starejšine so strogo prepovedali bližati se jezerskemu obrežju, ali tudi ta odredba ni mnogo hasnila. Z neznano silo je vlekle ljudi k vodi, in ni prešel dan, da ne bi bila ta ali ona zadruga objokovala izgubljenega brata ali sestre. Le v pesmi in pravljici je ohranil narod njih spomin...

In tako ni bilo čudno, da so se vse oči hrepeneče upirale proti zahodu, odkoder je imelo priti odrešenje.

Tam je utripalo delo, valovilo, pelo...

(se nadaljuje)

Dr. Ivan Stopar

Grajske stavbe v Šaleški dolini

19

Vhod v stolp je bil na severni strani v prvem nadstropju, kjer je zdaj prebita odprtina. Tu se k stolpu prislanja mlajši cvinger, ki je širok komaj 4 m in je znotraj zasut skoraj do višine vhoda v stolp. Na zunanji strani, proti jarku, sega zid v globino 0. 10 — 12 m, jarek pa je še kakih 10 — 12 m globlji. Potek tega zidu, ki je že hudo deruten, kaže, da je bil dostop v notranjost stolpa možen le po poti okoli njega.

Osrednjo zasnovo opazuje v širokem loku obodno obzidje, ki poteka v zalomih in se na nekaterih mestih že povsem izgubi v zemljišču. Sledov stolpov, ki naj bi nekoč povečevali njegovo obrambno moč, ni mogoče ugotoviti.

Prvotni grad je obsegal samo visoko, že s svojim položajem dobro zavarovano hišo, katere značilna zidava kaže na nastanek v 12. stoletju in se tako lepo sklada z domnevnimi prvimi omembami. V gotski dobi so k hiši prislonili cvinger in jo tako dodatno zavarovali na najbolj eksponiranih straneh. Pozneje, a verjetno še pred nastopom renesanse, so celotno zasnovo opasali z

dvojnimi obzidnim obročem. Kdaj so grad opustili in prepustili uničenju, ni mogoče ugotoviti.

VODRIŽ (Wiederdries), grad

Razvalina na strmem kopastem griču, kota 604, nad razloženim naseljem Vodriž v Mislinjski dolini. Občina Slovenj Gradec.

Vodriž je bil oglejski fevd, njegovi verjetno prvi lastniki Hebenstreiti pa so bili sprva patriarhovi fevdniki v Slovenjem Gradcu. 1335 je izpričan Ortolf Hebenstreit kot župnik pri sv. Martinu pri Slovenjem Gradcu, 1340. in 1344 pa je bila Elizabeta Hebenstreit opatinja klarisin v Mekinjah pri Kamniku. Rodovina je sčasoma pridobivala na veljavi, saj je imela že 1366 posestva v Dobrotni vasi, 1451 v Zgornji Ložnici in 1476 v Konjicah. Prva listina, v kateri je omenjen grad, je hkrati eden temeljnih dokumentov za študij njegove stavbne zgodovine: Dne 5. aprila 1338 so si bratje Hebenstreit razdelili die vest ze dem Widerdriez in sicer je dobil Henrik den awser turen

mit dem dritten teil des vorhoffs, als er awser vermerckt ist, Bertold das haws in Friderik den nider turen; mimo tega naj imata Henrik in njegova soproga den gemainen weg, der für die vest get, und durch den vorhof skupaj z drugimi, hkrati pa morata dew prucken, da der weg auf get pomagati popravljati, pa tudi wasser aus

der cysteren, die in der vest stet lahko zajemata skupaj z drugimi, sodelujeta pa naj pri popravilih cisterne. Nazadnje morata biti tudi deleža gradu, ki ju posedujeta brata Bertold in Friderik, Henrik v vsej dopstopna. Gosposčina je pozneje prešla na Henrika Vitanjskega, njegovi nečaki Evstahij Ebersteiner, Hans Winter, Viljem

in njegov sin Moritz Metz pa so jo prodali vojvodi Frideriku mlajšemu in ta je grad - Widerdriez an dem Welan 1436 podelil v fevd Hansu Ungnadu. Ungnad je v posesti gosposčine tudi še 1443 in 1466, medtem ko je Jurij Ungnad z Vodriža za Hansom Metzom 1458 posedoval bližnji grad Irštajn. 1542 je Luka

Gambs ocenil vrednost gradu na 500 funtov, gospostvo pa je takrat šlo 57 podložnikov.

1575 je grad v posesti Erazma Galla. Kot beremo v šostanjskem urbarju iz tega leta, je Erazem pričal, da ima pravico do ribolova v potoku Velunja tudi vodriški grad, vendar tega ni mogel dokazati. V posesti Vodriža ga srečamo že 1564, nato pa so si kot lastniki sledili 1606 Hans Amman, pred 1629 Joahim Rues, 1681 njegovi dediči. Dne 14. julija 1727 je Jožefa Katarina Elizabeta, roj. baronica Teuffenbach, prodala svojem svaku Janezu Jožefu baronu Gabelkhovnu, možu svoje sestre, grad Vodriž s 68 funt. 2 š. 8 1/2 v. gosposkih davščin in 60 gl. 6 š. 12 v. navadnih davkov. Pozneje so kot lastniki gosposčine izpričani 1784 Jožef Remšak, 1803 J. Conrad, 1815 Jurij Kometer, 1817 Dizma Popp in drugi. Sodeč po nagrobniku Marije Ane, baronice pl. Gabelkhoven, ki je 4. maja 1768 umrla na Vodrižu in je pokopana pri bližnji cerkvi sv. Miklavža, je grad tedaj že stal. Kdaj so ga opustili, ni znano.

(Se nadaljuje)

Vodriž na Vischerjevi upodobitvi ok. 1680

koledar

Peter, 7. november — Okt. soc. rev.

Sobota, 8. november — Bogdan

Nedelja, 9. november — Teodor

Ponedeljek, 10. november — Leon

Torek, 11. november — Martin

Sreda, 12. november — Emil

Četrtek, 13. november — Stanislav

dežurstva

ZOBOZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENEM DOMU VELENJE

8.—9. 11. 1980 dr. Danica Bakulič, Šerčerjeva 13, Velenje.

ZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENI POSTAJI ŠOSTANJ

7.—9. 11. dr. Jovan Stupar

10.—11. 11. dr. Valter Pirtovšek

12.—13. 11. dr. Bogdan Menih

VETERINARJI V VETERINARSKI POSTAJI VELENJE

14.—20. 11. Ivo ZAGOŽEN, dipl. vet., Velenje, Vrnjačke Banje 7, telefon 852-381.

ZDRAVNIKI V ZDRAVSTVENEM DOMU VELENJE

7. 11. dr. Lešnik (dnevni), dr. Natek (nočni)

8. 11.—9. 11. dr. Grošelj (dežurni), dr. Kosi (pom. dežurni)

10. 11. dr. Kopitar (dnevni), dr. Žuber (nočni)

mali oglasi

IZGUBIL SE JE MODER PAGA. Poštenega najditelja prosim, da ga vrne na naslov: Alenka Selic, Foitova 10, Velenje; Telefon 852-586.

KUPIM stanovanjsko hišo v Velenju ali bližnji okolici. Telefon 062-861-823.

PRODAM GARAZO na Prešernovi 9 v Velenju. Naslov v upravi lista.

UGODNO PRODAM DOBRO OHRANJENO prosto stoječo peč za centralno ogrevanje enodružinske hiše. Prodajni tudi bojler. Vinko Hudaj, Smarška 22, Velenje.

ISČEM STAREJŠO ŽENSKO za varstvo 2-letnega otroka na domu. Naslov v upravi lista.

UGODNO PRODAM karamboliran avtomobil 125 P. Prodajni tudi po delih. Anton Kopina, Kermikova 17, Velenje. Telefon 850-510, interna 46.

FIAT 850 v voznem stanju ugodno prodam. Branko Sonc, Velenje, Saleška 2 a. Telefon 850-948.

UGODNO PRODAM 2500 kovov strešne opeke — Bobrovec. Informacije dobite pri ROMANU OCEPKU, Partizanska 57, Pesje — Velenje.

Prodajni kovinsko montažno garazo. Informacije na naslov: Slan-drova 9, Velenje.

PRODAM ZMRZOVALNO SKRINJO. Telefon 850-887.

kino

REDNI KINO VELENJE

7. 11. — petek ob 18. in 20. uri SMER MEHIKA — ameriški vestern; režija: Jack Nicholson; v glavnih vlogah: Jack Nicholson, Mary Steenburger

8. 11. — sobota ob 18. in 20. uri SILVIJA V OBLASTI STRASTI — nemška seksi komedija; režija: F. J. Gottlieb; v glavnih vlogah: Carin Cartie, Jeani Garko

9. 11. — nedelja ob 16. uri OTROŠKA MATINEJA — ANA IN ANDY — ameriška risanka

gibanje prebivalstva

MATIČNI URAD ŠOSTANJ POROKE:

Boris PIRNAT, roj. 1959, ključavničar, Velenje, Preloška 4 in Danica MIKLAVŽINA, 1962, strojepiska, Ravne 124; Miroslav LAMOT, roj. 1959, delavec, Velenje, Konovska 50 in Dragica KRUMPACNIK, roj. 1956, stiskalka, Šostanj, Cesta talcev 16; Bojan LESNIKA, roj. 1959, vratar, Ravne 1 in Martina VRČKOVNIK, sestavljalka, Topolška 156; Mladen TAMŠE, delavec, Šostanj, Koroška 7 in Terezija GLAŠENČNIK, administrator, Velenje, Šerčerjeva 13.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage ONŽARJEVE MAME

Marije Ocepek

iz Laz

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in vsem drugim, ki ste darovali vence in cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste nam pismeno ali ustno izrazili sožalje.

Žalujejo vsi njeni.

Smučarska oprema

Kakšne so cene?

Da je pred vrati smučarska sezona, dokazujejo tudi oddelki s športno opremo v naših trgovinah, ki so že dobro založeni s smučarsko opremo. V velenjski Nami nudijo največ, marsikaj pa dobite tudi v drugih trgovinah.

Seveda pa smučarska oprema ni preveč poceni. Cena smuči se giblje

od 1000 do 3250 dinarjev, cena smučarskih čevljev od 700 do 2000 dinarjev, cena smučarskih kompletov od 1900 do 2900 dinarjev, elastične hlače so po 2700 din, bunde puhovke po 1450 din, palice pa dobite za približno 400 din. Naj

Košarka

beršek, Tomić, Lampret, Zgozinek, Kitek, Bizjak, Šveber, Leskovšek, Jan, Sajna in Kretič pa bodo zaupanje prav zagotovo opravičili.

Elektra pred startom

V začetku meseca novembra se pričena boj pod koši v vseh konkurencah Slovenske košarske lige. Košarkasi Elektre pričakujejo prihodnjo sezono optimistično, to je obstanek v enotni slovenski košarkarski ligi. Sam razpored tekem sicer ni bil naklonjen šostanjskim košarkasem, vendar znana borbenost in požrtvovalnost bosta, vsaj tako upajo, nadomestila vse potrebno. Klub je v preteklosti imel odličnega strokovnjaka Sagadina, ki pa je delo trenerja zapustil pred začetkom sezone. Tako klub zdaj rešuje ta problem s svojimi kadri. Mlado moštvo Elektre, ki ga bo vodil poškodovani igralec Breznik, ima poleg trenerja Natka na voljo še igralce: Udriha (poškodovan), Hliša, Bukoviča, Cajnerja, Štahrja, Trobiša, Tomiška, Gojanoviča, Hrovaja, Gombeča, Kugon i Maskovska. V konkurenci SKL pa igrajo: Kras, Rudar, Ilirija, Lokainvest, Comet, Zagorje, Koper, Kamnik in Triglav.

ŠSD

Slaba udeležba

Občinska zveza za telesno kulturo je organizirala zadnje dni oktobra prvenstvo za šolska športna društva v velikem nogometu za starejše pionirje in v košarki za mlajše pionirke.

Tekmovanje v nogometu je bilo v Šostanju in Velenju. V Šostanju so se v nogometu sestali učenci obeh šostanjskih osnovnih šol ter Šmartnega ob Paki. Rezultati: Bratov Letonje: Biba Roček 1:0, K. D. Roček: Bratov Letonje 0:1, B. Roček: K. D. Kajuh 1:3, vrstni red: 1. B. Letonje 4 točke, 2. K. D. Kajuh 2, 3. B. Roček 0 točk.

V Velenju pa sta se sestali dve ekipi. Učenci OŠ A. Aškerc so po streljanju enajstmetrov premagali svoje sovratnike iz OŠ G. Silih z rezultatom 7:6. V rednem času se je srečanje končalo 4:4.

Turnir v košarki je bil samo v Šostanju, saj so se prijavile le tri ekipe. Prvo mesto so osvojile mlade košarkarice z osnovne šole B. Roček 1. 2. B. Roček II. 3. A. Aškerc.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega ljubelega moža, očeta, tasta, starega ata, pradedu, brata in strica

Karla Stropnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje, ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo družini Turnšek, prim. dr. Fijavžu, dr. Maji Natek ter patronažni sestri Felicijani.

Iskrena hvala pevcem za zapete žalostinke, govornikom za poslovilne besede ter duhovnikom za opravljen obred.

Vsem še enkrat hvala!

Žalujejo: žena Marija, sinovi Jože, Ciril, Drago, Edo, Marijan in Slavko z družinami, pravnuki-nja Petra in ostalo sorodstvo.

gostinstvo velenje

vas vabi v svoje poslovne enote:

HOTEL PAKA — VIDEOTEKA Z BAROM KAJUHOV DOM ŠOSTANJ POD GRADOM VELENJE REKREACIJSKI CENTER VELENJE

POSEBNOST

Veselo MARTINOVANJE v Kajuhovem domu Šostanj, ki bo 15. novembra 1980 od 18. ure dalje.

MARTINOV MENU: Puran, mlinci, vinski mošt.

Zabaval vas bo kvartet GOLF.

Priporočamo rezervacije na telefon 881-356.

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

„VEGRAD“ VELENJE n. sol. o.

Razpisna komisija delavskega sveta TOZD MEHANIZACIJA

RAZPISUJE

na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD in določil 75, 76, 77. in 78. člena statuta TOZD prosto področje del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE TOZD MEHANIZACIJA (ni reelekcija)

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visokošolska izobrazba tehnične ali družboslovne smeri, oziroma z delom pridobljene izkušnje;
- najmanj pet let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih nalogah;
- moralno politična primernost.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in opisom rezultatov dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov GIP „VEGRAD“ VELENJE, Prešernova 9/a, 63320 Velenje. Prijava mora imeti oznako za razpisno komisijo TOZD MEHANIZACIJA. Sprejeti kandidat bo za razpisano nalogo imenovan za dobo 4 let. Vsi kandidati bodo obveščeni o rezultatih razpisa najpozneje v 30 dneh po izidu razpisa.

MONTAŽNA GRADNJA

„SMREKA“ Gornji grad p. o.

Delavski svet

OBJAVLJA JAVNO LICITACIJO

za kombi znamke ZASTAVA 1600, letnik 1976, prevoženih okoli 50.000 km, v voznem stanju. Licitacija bo 14. novembra 1980 ob 12. uri na sedežu delovne organizacije v Gornjem gradu. Izključna cena je 33.000 din. Ogled je možen 1 uro pred pričetkom licitacije. Varščine ni.

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE

„VEGRAD“ VELENJE n. sol. o.

Razpisna komisija delavskega sveta TOZD KERAMIČARJI

RAZPISUJE

na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD in določil 75., 76., 77. in 78. člena statuta TOZD prosta področja del in nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODENJE TOZD KERAMIČARJI

Poleg splošnih z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visokošolska izobrazba tehnične ali družboslovne smeri, oziroma z delom pridobljene izkušnje;
- najmanj pet let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih nalogah;
- moralnopolitična primernost.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in opisom rezultatov dosedanjega dela naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov GIP „VEGRAD“, Prešernova 9/a, 63320 Velenje. Prijava mora imeti oznako za razpisno komisijo TOZD KERAMIČARJI. Sprejeti kandidat bo za razpisano nalogo imenovan za dobo 4 let. Vsi kandidati bodo obveščeni o rezultatih razpisa najpozneje v 30 dneh po izidu razpisa.

Mala anketa

Prvi sneg

Komaj je jesen dodobra obarvala listje, komaj se je po dolgem neprijetnem deževju nekoliko ustalilo vreme, že je padel prvi sneg tudi po nižinah in razveselil številne malčke in šolarje, marsikateri smučarja pa spravil v klet ali na podstrežje pogledat že malo zaprašene dilce.

Vsi pa se ga niso vzradostili in marsikdo bi bil vesel, če bi sneg zapadel kakšen mesec kasneje, da ga ne bi zmotili pri trenutnih opravilih.

MARIJA SUŠEC

MARIJA SUŠEC: „Nas, delavce tozda Kmetijstvo velenjske ERE je vreme zelo presenetilo. Na drevju je ostalo še nekaj jabolk, veliko pa jih je potrebno še pobrati po tleh. To so sicer manjša jabolka, ki jih prešamo, a vendar jih je škoda. Tudi na vrtovih moramo še pobrati pridelek. Pa saj bo še lepo vreme. Tale sneg se ne bo obdržal. Žal mi je rož, ki so tako lepo cvetele.“

CILKA KOVAČ

CILKA KOVAČ: „Vreme jo je tokrat zagodilo. Prezgoda je padel tale sneg. Marsikaj je še potrebno postoriti, predvsem pa je ostalo veliko pridelkov na polju. Pred pravo zimo moramo pobrati še repo in peso, drugače ne bo s čim krmiti živino.“

LAZAR GUNJEVIČ: „Malce zgodaj je padel; za kakšen mesec prezgodaj se mi zdi. Toda pri delu me nič ne ovira, pometanje cest je na jesen pač težavno delo. Listje neprestano odpada. Sedaj pa je pravzaprav celo lažje, sneg je pokril večino listja. Ni ga več videti.“

MILAN MITROVIČ: „Sneg je presenetil tudi nas zidarje, kar precej prezgodaj je padel. Kar na-

LAZAR GUNJEVIČ

enkrat se je ohladilo in delo ni več tako prijetno kot je bilo prejšnje dni. Pošteno se je potrebno obleči, a je vendarle še mrzlo. Pa kaj, ko mora biti delo opravljeno v vsakem vremenu.“

DRAGO RIBIČ: „Prvi sneg nas trgovce pravzaprav opozarja,

MILAN MITROVIČ

da se približuje zimska sezona. Sicer pa menim, da smo kar dobro založeni in da nas naval kupcev, ki se bo pričel predvsem v prihodnjem mesecu, ne bo presenetil. S prodajo smučarske opreme smo pričeli že v septembru, ker so v številnih delovnih organizacijah delavcem nudili ugodne brezobrestne kredite za nakup te opreme. Velik odziv dokazuje, da je bila akcija potrebna in dobro zastavljena.“

B. Z., I. A.

DRAGO RIBIČ

Šmartno ob Dreti

Krajevni praznik

Krajevna skupnost Šmartno ob Dreti praznuje 24. oktobra praznik v spomin na požig vasi na ta dan leta 1944.

Šmarški osnovnošolci so dan po prazniku priredili proslavo, ki je bila namenjena predvsem krajanom, starejšim od 70 let. Ti so imeli po proslavi zabavo, ostali pa so si šli ogledat razstavo

»Naš kraj«, ki so jo s pomočjo krajanov pripravili mladinci. Zbrali so mnogo gradiva o nase-
ljih krajeve skupnosti, kar so potrdili tudi obiskovalci razstave. Odprta je bila dva dni.

Zaradi prevelike zaposlenosti mladinci še niso mogli izdati svojega glasila Mlada lipa, ki bo izšlo v kratkem. Peter Weiss

Tako je bilo pri Plazu v Pesjem

Veselo kožuhanje

Jesen že spreminja pisano obleko gozdov in koruzna polja so dozorela. Njive bo treba pripraviti na jesensko setev in koruza je že varno spravljena po kašah.

Tudi na kmetiji pri Plazu v Pesjem je tako. Toda ob velikih delih na polju vedno pridejo prav kakšne roke več. In tako smo se mladinci krajeve skupnosti Center — desni breg odpravili na pomoč. Dva dni smo pomagali spravljati koruzo, tretji dan, v soboto, pa smo se udeležili kožuhanja, starega ljudskega običaja, ki dandanes, ob poplavi tehnologije, že izumira. Prijeten družabni večer ob pesmi in šalah se je zavle-

kel pozno v noč in kup neokožu-
hane koruze je hitro kopnel. Tudi želodci niso ostali lačni, saj nas je po delu čakal domač kruh, potica in sladki mošt. Tisti, ki so bili na kožuhanju prvič, so bili navdušeni nad sproščenostjo in domačnostjo večera.

Ljudske običaje, kot so kožuhanje, mlačva, šranganje itd., bi morali še bolj ohranjati in znova oživljati. Predvsem bi se morala seznaniti z njimi mladina, ki se vedno bolj zapira med štiri beton-
ske stene. Saj vse to je pristno domače in pa naše — slovensko.

Mateja Krašovec

Zanimiv večer folklorne

Ni še dolgo, ko smo v domu kulture Velenje gledali izredno zanimiv večer folklorne, ki ga je pripravil odbor za folklorno dejavnost pri zvezi kulturnih organizacij Velenje.

Za razliko od ostalih folklornih prireditev so se nam tokrat predstavile štiri folklorne skupine: pionirska iz KUD France Prešeren, osemletka Veljko Vlahovič Velenje, skupina Oljka iz Šmartnega ob Paki, skupina iz KUD Konovo pri Velenju in člani folklorne ŠFS Koleda Velenje.

Zanimanje gledalcev je raslo z vsakim nastopom. Najmlajši so v obliki plesa pokazali razgibalne igre. Oljka iz Šmartnega ob Paki je skrbno pripravila star štajerski običaj Mlačev z glasbenimi in pevskimi vložki. Konovčani so na sceno privlekli cel velik kup rumene koruze in v delu razkrivali šegavost in domiselnost ljudi, ki jih vsako jesen čaka podobna naloga na do-

mačem dvorišču. Za preneka-
terega Velenjčana je bil tudi običaj kožuhanja po svoje nov.

Vrh ustvarjalnosti na prireditvi je bil gotovo nastop Šaleške folklorne skupine Koleda, ki je v svečanem tonu in z lahki ter elegantnimi plesnimi koraki ponazorila gorenjske svatbene plesne. In prav res je bil nastop, po svoje izjemen, saj se je v prireditvi oprl na neposredno okolje in njegove običaje, ki že več sto let izzyenevajo tod okoli.

V glavnem odmoru so si gledalci ogledali etnografske predmete v predverju dvorane. Za to priliko so jih zbrali marljivi Šmarčani. Stari glavnosti vrči in drugo orodje so prijetno dopolnjevali celotno prireditev.

Prireditve je pokazala, da v velenjski občini živi aktivno življenje folklor, ki bo tudi v prihodnje skrbela, da vse pozitivne vrednote iz preteklosti ohranimo.

V. Šmajš

Zaključna prireditev mladih

Gornjegrajčani najboljši

Osnovna organizacija ZSMS Ljubno ob Savinji je v petek zvečer v sodelovanju z moziško občinsko konferenco pripravila zaključno občinsko prireditev letošnjega tekmovanja Mladost v pesmi, besedi in spretnosti. V kvizu znanja na temo Tito — partija — revolucija so bili pred polno dvorano prosvetnega doma na Ljubnem najboljši tekmovalci gornjegrajske osnovne organizacije, drugi so bili mladi zadružniki iz Šmihela nad Mozirjem, tretji pa mladinci z Rečice ob Savinji.

Zmagovalna ekipa bo skupno s predstavniki osnovne organizacije ZSMS na karavli Savinjski partizan predstavljala mlade iz Gornje Savinjske doline na regijski prireditvi, katere organizator je letos občinska konferenca ZSMS Mozirje. Prireditve bo 15. novembra. V kulturnem programu so se na petkovi prireditvi predstavili mladi iz Gornje grada z resnično dobrim recitalom, poslušalce pa je navdušil tudi mladinski ženski pevski zbor z Ljubnega.

J.P.

Nogomet

Lahka zmaga

V nedeljo je na igrišču prijezru gostoval novinec v ligi AIK iz Bačke Topole. Gostje so s svojo igro razočarali saj domačim igralcem niso nudili pravega odpora, edini zadetek pa so dosegli bolj po napaki domačih obrambnih igralcev kot pa zaradi svoje spretnosti.

Igralce in tudi gledalce je presenetilo zelo slabo vreme, saj je ves čas srečanja kar precej snežilo tako, da so bile razmere za igro zelo težke. Kljub temu pa so pokazali domači igralci v posameznih obdobjih zelo dobro igro. V absolutni premoči so bili v prvih tridesetih minutah, ko so imeli Narandža, Rusmir, Džurovič idr. več lepih priložnosti za zadetek, vendar so bili pri streljih na nasprotnikov gol premalo zbrani. Za nasprotnikove obrambne igralce je bil izredno nevaren v nedeljo odlični Dubovina, saj jih je preigral kot za šalo, vendar njegovih podaj soigralci niso znali vselej spretno zaključevati. Kljub

temu pa je Dubovina zaslužen praktično za vse tri zadetke.

Prvi zadetek so Velenjčani dosegli v 27. minuti. Dubovina je lepo preigral dva nasprotnikova igralca, podal kot na krožniku Narandži, ki je z lepim udarcem prvič zatresel mrežo gostov. Po vodstvu so Velenjčani nekoliko popustili. V 56. minuti so gostje prek Orsaga celo izenačili. Izenačujoči zadetek pa domačinov ni zmedel, ampak jim je vtil novega poleta, saj so znova začeli igrati tako kot na začetku in goste povsem stisnili v šestnajstmetrski prostor. V 76. minuti so Velenjčani svojo borbenost kronali z drugim zadetkom, strelec je bil že drugi Narandža, tretji gol pa je dosegel Džurovič osem minut pred koncem z močnim udarcem s 14. metrov na podajo Dubovine.

Do konca jesenskega dela prvenstva so še tri kola. V nedeljo gostujejo Velenjčani v Osijeku.

sv

Na vrhu lestvice

Preteklo nedeljo je bilo na sporedu 9. kolu v slovenski nogometni ligi. Enajsterica Šmartnega je nastopila v Celju in v srečanju s tamkajšnjim Kladivarjem osvojila obe točki. Rezultat srečanja je bil 2:1.

V prvem polčasu so bili Šmarčani nekoliko boljše nasprotnik, vendar žoga ni in ni hotela v nasprotnikova vrata. Po prvem polčasu sta se obe enajsterici razšli brez zadetkov.

Že v 14. minuti drugega polčasa pa so Šmarčani v kazenskem prostoru preprobo zaustavili enega od Kladivarjevih napadalcev. Savič pa je bil uspešen realizator najstrožje kazni in povedel domačine v vodstvo. Le tri minute za tem pa se je v gneči pred vrati Kladivarja najbolj znašel Prašnikar in rezultat izenačil. 10 minut pred koncem tekme pa je Prašnikar dosegel zmagoviti zadetek.

V prihodnjem kolu se ljubiteljem nogometa v Šmartnem ob Paki obeta zelo zanimivo srečanje. Na domačem igrišču bo v nedeljo derbi z vrha lestvice. Srečali se bosta enajsterici Šmartnega in Železničarja.

Za Šmartno so zaigrali: P. Podgoršek, Kregar, Kralj (Kopušar), A. Podgoršek, Omladič, Podvratnik, Frangeš, Hudarin (Božičević), Kodre, Prašnikar, Hren.

Rokomet

V zadnjih sekundah ob zmago

V devetem kolu druge zvezne rokometne lige so rokometiške Velenja gostovale na Reki in igrale z ekipo Zameta neodločeno 15:15. S točko pa so lahko bolj zadovoljne domačinke, saj so bile Velenjčanke ves čas srečanja boljše nasprotnik in vodile tudi že s petimi zadetki prednosti.

Velenjčanke so povedle z rezultatom 4:0, pred koncem vodile še s 15:13, dve sekundi pred zadnjim sodnikovim piskom pa so igralke Zameta rezultat izenačile in tako srečno in nezasluzeno osvojile točko. Točka je kljub vsemu nova spodbuda rokometiškam Velenja pred srečanjem z ekipo Alplesa jutri v Velenju.

Zadetke za Velenje so dosegle: S. Golič 3, Podbregar 2, D. Golič 1, Špoljar 2 in Omerović 7.

Izenačena igra rokometiške

Rokometiške Šmartnega ob Paki so se v 10. kolu sestale na domačem igrišču z ekipo Sentjerneja. Srečanje je bilo ves čas izenačeno tako, da je neodločen rezultat tudi najbolj pravičen.

Zadetke za Šmartno so dosegle: Meh in Urankar po 2, Šmerc 3, in Omladič 1.

Le točka v Šoštanj

V Šoštanju je bil v soboto zanimiv derbi slovenske rokometne lige med domačimi rokometisti in gosti iz Slovenj Gradca. Igralci Šoštanja so ves čas srečanja vodili, v zadnjih minutah srečanja pa so gostje najprej izenačili nato celo povedli tako, da so Šoštanjčani težka osvojili točko.

Zadetke za Šoštanj so dosegli Potušek 4, Skornšek 6, Guček 7, Javornik, Lesjak in Stvarnik po dva.

Pri Partizanu TUŠ pa Gjurin in Potočnik po 10, Majcen 2 in Kamer enega.

Karate

Korpnik prvak Slovenije

V organizaciji idrijskega karate kluba je bilo 2. novembra republiško prvenstvo v karateju za pionirke, pionirje, mladince in mladce. Prvenstva se je udeležilo 90 tekmovalcev iz 17 klubov iz sedmih regij. Ekipo Velenja je zastopala ekipa mladincev, ki je dosegla izvrsten uspeh. V absolutni kategoriji je prvo mesto zasedel Korpnik iz Velenja, pred Šefom (Maribor) in Zibetom (Trbovlje). Sever iz Velenja se je uvrstil na 5. do 8. mesto. Korpnik je bil tudi uspešen v katah, kjer je prav tako dosegel prvo mesto. Aravs iz Velenja pa je bil šesti.

Korpnik bo zastopal ekipo Slovenije na državnem mladinskem prvenstvu v Črni Gori.

Streljanje

Prvenstvo REK

Na dvodnevem strelskem tekmovanju v organizaciji strelske družine Mrož so se pomerili strelci za naslov najboljšje ekipe in posameznika sozd REK Velenja.

Nastopilo je 21 ekip, oziroma 145 posameznikov, ki so tekmovali s serijsko zračno puško.

Najboljše štiri tekmovalce je imela ekipa Klasirnice, ki je nastreljala 617 krogov, sledili pa so RSC—RPP 605, ESO—EKVD 604, Jamska mehanizacija 596, TES — Proizvodnja 584, DSSS — sozd 554 krogi.

Med posamezniki je največ nastreljal Dušan Perkač, RSC—RPP 185 krogov, 2. Jože Šumah ESO—EKVD 170, 3. Jože Satler RPC—RPP 166, 4. Silvo Pešak Tiskarna 165, 5. Marjan Lepičnik, LKlasirnica 164 krogi, F. Z.

VELEBLAGOVNICA

Velenje

Pravo ime, ki vas reši skrbi pred
odločitvijo o nakupih za družino in dom.
Vse blago v eni hiši!

